

LIETUVISKAS SAVAITRAŠTIS
Išėina kiekvieną penktadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis

Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje .. \$4.00 Kitur .. \$4.50
Užsisakyti galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 39

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO

September — Rugsėjo 30, 1949

(34-ti metai :: 34th year)

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada .. \$4.00 Elsewhere .. \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

M Ū Š ū VISUOMENĖJE

Kaip paremti parodą?

Didžiosios Lietuvių Dailės Pa-
rodos parengiamieji darbai at-
liekami New Yorke. Visa lietuvių
visuomenė negali tuose darbuose
dalyvauti, ir reikalo nėra. Bet
paremti tą darbą finansiškai
labai reikia ir visiems labai
lengvai prieinama.

Reikia tik išpirkti — išplatin-
ti kuo daugiausia tos parodos
bilietų. Ne tiek, kad tų bilietų
pirkėjai bei platintojai gali ir
dovanų laimėti, kiek dėl paties
reikalo visiems lietuviams nepa-
prasto svarbumo.

Atkreipkite dėmesį ypač į
vieną svarbų dalyką:

Paroda bus atidaryta spalio
mėn. 20 d. ir truks iki lapkričio
20 dienos. Taigi ją galės aplan-
kyti ir Visuotinio Am. Lietuvių
Kongreso dalyviai, taip pat kiti
kurie per tą mėnesį apsilankys
New Yorke. Nepadarykite klai-
dos, neatidėliokite bilieto įsigiji-
mo ligi parodos durų! Nes kas
pirks bilietą prie durų, tas nei
kiek neparems parodos komite-
to ir nepadės jam padengti parodos
surengimo išlaidų. Prie durų
įmokėti 50 centų eis į bendrą
muziejaus kasą, ne lietuvių pa-
rodos reikalams. Tik tas, kas
pirks bilietą pas platintojus, tik
tas savo 50 centų įneš į lietuvių
parodos iždą! Tik tas, žinoma ir
laimėjimų paskirstyme galės da-
lyvauti.

Per tiek metų Amerikos lietu-
viai išsikovojo pirmąją progą
pasirodyti Broadway, New
Yorke! Išnaudokime tą progą,
stodami visi talkon! Tegul mū-
sų visų talka leis Lietuvai pra-
kalbėti į visus Amerikos gy-
ventojus.

Lietuvių skyrius Tarp- tautinėje Moterų paro- doje

Nuo lapkričio 7 dienos iki 14
New Yorke įvyks ir dar viena
lietuviška paroda. Tai bus New
Yorke Lietuvių Tarybos globo-
jama New Yorko Lietuvių Mo-
terų meninių darbų paroda, ku-
ri bus dalis International Wo-
men's Exposition. Ta paroda
bus 71 Regiment Armory, 34th
Street ir Park Ave. kampe, New
York City. Ji bus atdara minė-
tomis dienomis nuo 11 val. iš-
ryto iki 11 val. vakaro.
Ir čia veikia tas pats bilietų
platintojo principas, kaip ir di-
džiosios parodos: prašoma juos
pirkti tik iš lietuvių platintojų,
o ne prie durų, nes tik taip ju-
sų 50 centų eis lietuvių skyriaus
įrengimo išlaidoms padengti. O
lietuvių skyrius, sako, šįmet
būsias ypatingai įdomus.

Chicagos Lietuvių Tary- bos Konferencija

Šį sekmadienį, spalio 2 d. Chi-
cagoje įvyksta vietinė ALT
konferencija, kurioje bus išrink-
ti delegatai į Kongresą ir bus
diskutuojami sumanymai dėl Tar-
pybės veikimo. Kaip paprastai,
šioj konferencijoj numatomas
didelis dalyvių skaičius. Yra
pakuisti dalyvauti Illinois go-
bernatoriaus, Chicagos majoras
ir du senatoriai.
Po oficialios dalies bus meninė

programa, kurią rengia Chica-
gos Lietuvių Tremtinių Drau-
gija.

SIULO STEIGTI LIETUVIŲ ISTORINI MUZIEJŲ

Generolas Vl. Nagius - Na-
gevičius per Lietuvių Tremti-
nių Draugiją Clevelande iškėlė
sumanymą Amerikos Lietuvių
Tarybai — steigti istorinį lietu-
vių muziejų Amerikoje. Siūlo,
kad muziejus būtų Amerikos
Lietuvių Tarybos žinioje ir turė-
tų tikslą surinkti, apsaugoti bei
atitinkamai panaudoti propagan-
dos reikalams lietuvių tautos ir
ypač Amerikos lietuvių gyve-
nimo istorijai svarbius doku-
mentus bei kitokius daiktus.
Pradžioje muziejus galėtų bū-
ti visai kuklus, pradėtų tik su
vienu kambariu, ir būtų sten-
giamasi bent jo dalį padaryti
kilnojama. Per ilgesnį laiką
jis neužimantis galėtų išaugti
rimta įstaiga.

Generolas Nagius, Lietuvos
Vytauto Didžiojo Muziejaus ku-
rėjas ir ūgdytojas, siūlo tokį
to naujo muziejaus planą:

1 skyrius: Senovės ir dabar-
tinių laikų Lietuvos istorijos
svarbiausi momentai;
2 skyrius: Senosios Ameri-
kos lietuvių migracijos pradžia.
Draugijos, parapijos, spauda,
mokyklos, rūpesčiai Lietuvos
reikalais, I ir II Pasaulinio karo
meto veikimas, dabartinis vei-
kimas;

Pabaltijo Universitetas užsidaro

Pabaltijo Universitetas savo
mokslo darbą baigia šių metų
rugsėjo 30 dieną. Dėl skubios
emigracijos visų Pabaltijo tau-
tų studentų ir profesorių skai-
čius nepaprastai sumažėjo. Lie-
tuvų belikę tik 60. Iš profesū-
ros pineberge dar laikosi: J.
Puzinas, Vaclovas Biržiška, Bi-
naktys ir Grudis. Yra dar keli
profesorai, kurie paskaitų ska-
ityti atvyksta iš labai tolimų
vietovių. Kaip pavyzdį galima
nurodyti prof. Šimoliūną, kuris
į Pinebergą atvyksta net virš
1,000 km. į Kempteno lietu-
vių stovyklas.

Pabaltijo universitetas dėjo
visas pastangas, kad galėtų or-
ganizuoti persikelti į kurį kraš-
tą ir ten tęsti darbą. Ir didžiau-
siems šio plano iniciatoriams at-
rodė, kad jis bus sunkiai įgy-
vendinamas. Taip ir įvyko. Da-
lis profesūros gavo darbo USA,
dalis Kanadoje, dalis Anglijoje
ir kituose kraštuose. Dėl nuo-
lat sunkėjančių darbų ir pra-
gyvenimo sąlygų turėjo išsi-
skirstyti ir studentai. Tik daliai

3 skyrius: Tremtiniai II Pa-
saulinio karo metu Amerikoje ir
kituose kraštuose. Kultūrinė
veikla Vokietijoje, Austrijoje ir
kitur;

4 skyrius: Menas ir tautodai-
lė. Amerikos lietuvių ir tremti-
niai dailininkai.

iš jų jau pradžioje pasisekė
įstoti į kitų kraštų universite-
tus, bet dauguma pirmiausia
stengiasi kiek užsidirbti, pra-
mukti kalbos ir paskiau stadi-
juoti.

Anglų zonos mokytojų konferencija

Anglų zonoje šiais metais
mokytojų konferenciją Neustad-
te, Hanoverio srotyje susirinko
žymiai mažiau mokytojų, nes
labai daug jau išemigravę. Da-
lyvavo apie 40.

Konferencija svarstė dabarti-
nį švietimo padėtį anglų zonoje
pasiliekančių Vokietijoje moks-
lininkų, lietuviškos mokyklos
reikšmę išemigravus į kitus
kraštus ir lietuviškų vadovėlių
reikalus. Visais šiais klausimais
priimtos rezoliucijos. Jose
ypatinga reikšmė skiriama Pa-
saulio Lietuvių Bendruomenei,
manant, kad, jei ši bendruome-
nė įsteigs švietimo skyrių, ku-
ris centralizuotai rūpinsis lie-
tuvų švietimu ir auklėjimu, bus
pasiekti gerų rezultatų.

Iš lietuviškų vadovėlių tuoj
reikia paruošti ir išleisti: Lie-
tuvos istoriją, Lietuvos geogra-
fiją ir lietuvių kalbos vado-
vėlį.

Ypatingas dėmesys atkreiptas
į priverstų Vokietijoje pasilikti
vaikų švietimą ir auklėjimą.

ŠEŠIOS DIENOS

pasaulio politikoje

RUGSĖJO 23

Jugoslavija nori patekti į Sau-
gumo Tarybą vietoj Ukrainos,
kurios mandatas pasibaigė. So-
vietai į tą vietą siūlo sau dar pa-
klusnį Čekoslovakiją.

Peipinge sudaryta komunisti-
nė Kinijos vyriausybė pasiskel-
bė norinti sudaryti glaudžią są-
jungą su sovietais ir Rytų Eu-
ropa. UN posėdžiuose dalyvau-
jantieji diplomatai buvę nuste-
binti tokia naujiena... Matomai
jie vis dar serga iliuzijomis, kad
Kinijos komunistai "kitoki"...

Iš numatyto pereitą ketvirta-
dienį pasitarimo apie taikos su-
tartį su Austrija nieko neišėjo.
Sovietai nori, kad dar kartą tuo
reikalu susitiktų visi keturi mi-
nisteriai, o ne delegatai.

Karinė kontrolė Vokietijoje
pasibaigė. Dabar liko civilinė
priežiūros administracija.

Iš Washingtono praneša, kad
yra leista parduoti sovietams
žibalo šaltinių įrengimų už pusę
milijono dolerių. Taip pat pra-
neša, kad sovietai jau siūnia į
Ameriką chromo, ir mangano.
Taigi — prekiaujame...

Kinijos delegatas kvietė UN
narius neužmerkti akių prieš
Kinijos užpuolimą. Jis pabrėžė,
kad dabartiniai įvykiai Kinijoje
yra rusų imperializmo padaras.
Imperializmo, kuris yra tas pats,
kaip ir carų Rusijos. Kinijos ko-
munistai esą vien tik Maskvos
įrankiai.

Kinijos komunistai skelbia,
kad jie tenkinsis mažiausia sa-
vo tikslų programa ir sovietų re-
žimo pavyzdžiu neseks. Visiš-
kai taip jie ir Lietuvoj kalbėjo
1940 metas...

RUGSĖJO 24

Višinskis UN posėdyje nieko
neužsiminė apie savo atominę
bombą, o tik kaltino USA ir Di-
džiąją Britaniją, kad jos ren-
giančios atominę karą.

Jis pasiūlė sudaryti penkių
didžiųjų valstybių pakta tai-
kai sustiprinti...

RUGSĖJO 25

Sovietų laikraščiai nutylėjo
Trumano pranešimą apie sovietų
atominę bombą.

Vengrijos komunistinis teis-
mas nutelsė Laszlo Rajk, nese-
nai buvęs jų vidaus, paskui
užsienių reikalų ministerį, mir-
ties bausmė. Nuteistasis parei-
škė, kad... sprendimas teisin-
gas ir jis nepaduosi apeliaci-
jos...

Laszlo Rajk buvo kaltinamas,
kad su Tito ir amerikiečių paga-
la norėjęs nuversti Vengrijos
komunistinę valdžią ir išduoti
Vengrijos komunistų vadus. Ji-
s pripažino, kad ištikrųjų to no-
rėjęs, nors pats buvo vienas iš
žymiausių Vengrijos komunis-
tų vadų.

Tuo pačiu metu Tito įteikė
Vengrijos ambasadoriui notą,
kurioje kaltina Vengrijos vy-
riasybę, kad ji norinti su sovietų
pagalba nuversti Jugoslavijos

komunistinę vyriausybę...

RUGSĖJO 26

Generolas de Gaulle Prancū-
zijoje pareiškė, kad sovietams
pasigaminus atominę bombą,
Prancūzijos saugumui nebeuž-
tenka tik Atlanto pakto. Jis siū-
lo Prancūzijai sudaryti tiesiog-
nę sutartį su Vokietija.

UN politinės komisijos pir-
mininkas Pearson pareiškė, kad
sovietai nei kiek nėra sukalba-
mesni, kaip ir buvo. Višinskio
kalbą jis pavadino tokia pat
"piktnaudotojiška, kaip ir visa-
da".

Kinijoje komunistai užėmė
Ningsia City Vidurinę Mongo-
liją ir Hami rytiniame Sinkian-
ge.

Kinijos vyriausybės finansai
išseksią per metus laiko, jei iš-
laidos bus daromos tokiomis nor-
momis, kaip šiuo metu.

RUGSĖJO 27

Bevinas UN posėdyje labai
puolė sovietus už jų politinę tak-
tiką ir smarkiai pašiepė sovie-
tų nuolat vartojamus terminus,
kaip „taikos mylėtojai“, „karo
kurstytojai“ ir tt.

Izraelio valstybė priešinas su-
manymui įkurti Jeruzalėje tarp-
tautinį režimą. Ji siūlo paimti
tarptautinę glėbion tik religio-
nes šventvietes.

Keturių didžiųjų valstybių mi-
nisteriai buvo susitikę pabandy-
ti pralaužti kelią taikos sutar-
čiai su Austrija. Dar negirdėti,
kad jiems tai būtų pasisekė.

RUGSĖJO 28

Amerikos vyriausybė nutarė
remti Jugoslavijos kandidatūrą
į Saugumo Tarybą. Didžioji Bri-
tanija dar nenusistačiusi. Gali
balsuoti net ir už Čekoslovakiją...

Sovietai siūlo uždrausti ato-
minės bombos vartojimą...

Tai yra senas jų siūlymas.

Kiti pareiškia, kad uždraudi-
mas tik tada turės prasmę, jei-
gu bus įvesta tarptautinė atomi-
nės energijos kontrolė, su teise
inspektuoti visų kraštų atomi-
nius tyrinėjimus ir gamybą. Su
tuo kaip tik ir nesutinka sovie-
tai, nes jie bijo pasirodyti, ka-
jie daro. O be tokios kontrolės
uždraudimas vartoti atominės
bombas būtų tik tuščia propa-
ganda...

Jugoslavija ir Kinija iškėlė
UN posėdžiuose formalius kal-
tinimus prieš sovietus, kad jie
graso tų kraštų nepriklausomy-
bei.

Vengrijos vyriausybė išvarė
Jugoslavijos diplomatinis at-
stovus. Atsakydamas į tai Tito
įsakė ir Vengrijos diplomotams
per 24 valandas išsikraustyti iš
Jugoslavijos.

Po derybų, trukusių nuo 1947
m. balandžio 30 dienos, sovietai
pagaliau sutiko gražinti Ameri-
kai 30 laivų, kurie jiems buvo
paskolinti karo metu.

ŠIOJE ŠALYJE

SOVIETŲ ATOMONĖ BOMBA
buvo šios savaitės dažniausia
kalbų tema po prezidento Tru-
mano pranešimo, kad ir sovie-
tai tokią atominę bombą turi.

Daugiausia buvo domėtasi,
kas ištikrųjų yra žinoma apie
tą sovietų bombą. Greit paaiš-
kėjo, kad tuo tarpu žinoma la-
bai mažai — tik tiek, kad yra
tam tikrais įtaisymais užregi-
struotas atominės energijos
sprogimas, ir nustatyta, kad jis
įvyko sovietų teritorijoje.

Kad tai bombos sprogimas —
yra tik spėjama. Niekas tikrai
negali pasakyti, ar tai jau baig-
tos bombos bandymas, kiek tų
bombų sovietai gali turėti ir ko-
kios yra tikros jų galimybės pa-
naudoti tokias bombas kare.

Tuo tarpu amerikiečių tarpe
tebevyrauja nuomonė, kad per
paskutiniuosius metus Amerikos
atominis apsiginklavimas bei ap-
sisaugojimas nuo tokių ginklų
yra žymiai patobulintas ir so-
vietai toj srity, net ir pasidėję
bombą, vis dar yra atsilikę...

PLIENO STREIKO PAVOJUS

vis dar tebegresia. Pereitą savi-
tę derybose nebuvo prieita prie
susitarimo. Prezidentas Truma-
nas kreipėsi į abi šalis dar pra-
tęsti derybų laiką vienai savi-
tei — iki šio šeštadienio, spa-
lių mėn. 1 dienos. Abi pusės su
tuo sutiko, bet iki šios savaitės
vidurio dar nebuvo ne tik pri-
artėta prie susitarimo, bet jau
pasirodė žinių, jog derybos vi-
sai sukliuvo nesutarimuose. To-
dėl, jei paskutiniu metu nebus
padaryta reikiamų nuolaidų, tai
šį šeštadienį gali prasidėti di-
dysis streikas plieno pramonėje.
Jau ir šią savaitę Pittsburghe
kai kuriose įmonėse darbininkai
net be unionų vadovybės sutiki-
mo pradėjo streikuoti, protes-
tuodami prieš derybų užtęsimą,
kompanijų nenulaidumą ir net
prieš unionų vadovybę, jų many-
mu, per didelį nuolaidumą bei
per didelę kantrybę...

Kai kas spėja, kad paskelbimas
apie sovietų atominę bombą ga-
li atsiliepti į plieno kompanijų
nusistatymus ir padaryti jas
nuolaidesnėmis, nes, esą, tokių
žinių akivaizdoje ne tik valdžia,
bet ir kompanijos ypatingai ne-
norėtų streiko. Nenorėtų jo nie-
kas, nes tas streikas visam kraš-
tui būtų didelė nelaimė, o taip
pat ir nemažas džiaugsmas šio
krašto priešams...

KOMUNISTUOJANČIOS UNI- JOS, kaip spėja CIO vadovybė,

gavusios iš komunistų partijos
nurodymus eiti prie pasitrauki-
mo iš CIO. Mat CIO viršūnėje
komunistai neteko savo įtakos.
Todėl komunistų partija norin-
ti sukurti naują unionų sąjungą,
kuri paklusniai laikytųsi parti-
jos nustatytos linijos.

SENATAS pagaliau priėmė vy-
riausybės pasiūlytą Europos ap-
ginklavimo programą, pagal ku-
rią tam tikslui galės būti išleis-
ta \$ 1,314,010,000. Tai yra be-
veik tokia pati suma, kokios vy-
riausybė ir buvo prašiusi At-
stovų Rūmai tą sumą buvo "nu-
kirtę" per pusę. Bet dabar deri-
nimo komisija priėmė Senato
nustatytą sumą. Taigi vyriausy-
bė laimėjo kovą už Europos ap-
ginklavimą.

Best Wishes to Our
Many Friends and Patrons

Wells Canfield Service Station

Noted for the Finest Service

16165 Hilliard BO 9703

GREETINGS
to Our Friends

Tarentino Bros. Inc.

MILLWORK

17614 St. Clair Ave. IV 0314

GREETINGS
to My Friends and Patrons

SEDAY'S MARKET

Groceries and Meats
Finest Foods at Lowest Prices

18707 St. Clair Ave. IV 4040

Greetings to Our
Many Friends and Patrons

Lou's Food Market

We carry a Complete of the
Finest Foods at the
Lowest Prices

555 East 105th St. LI 9568

Best Wishes to Our
Many Friends

TRAVERS GROCERY & Meat Market

Carrying the Finest Choice
Foods & Meats

3641 East 117th St. WA 3771

Jos akutės susirūpinusios, per skruostus ašaros rieda... Ką ji galvoja?

Ji dar per maža, kad viską aiškiai suprastų, bet, nors ji ir turi geriausios ligoninės priežiūrą, jai neabejotinai labiau rūpi tie malonumai, kurių ji turėtų ten, už lango, žaisdama su kitais vaikais.

Bet, kol ji turi būti ligoninėje, tol jai reikalinga kuo geriausia priežiūra. Pagelbėkite tai globai!

Community Chest išlaiko ligonines, vadinamas RED FEATHER (Raudonosios Plunksnos) ligonines, kuriose suteikiama reikalinga globa ir priežiūra paliečiamais vaikams.

Ta globa gali būti reikalinga jūsų artimų kaimynų, jūsų giminų ar, gal būt, net ir jūsų pačių vaikams. Todėl paremkite kilnų Community Chest darbą.

VAJUS — SPALIŲ 17 — 27
Duok, ir duok pakankamai!

X

YES

**TRANSIT
CHARTER
AMENDMENT**

OCT. 4

Citizen
TRANSIT CHARTER AMENDMENT
Committee
BIRKETT L. WILLIAMS
Chairman

Koks GERUMAS!

Koks PATOGUMAS!

tos mano

NAUJOS gaso virtuvės!

Aš maniau, kad galėsiu apseiti su senąja gaso virtuve... Bet negalėjau praeiti pro tas gražiasias naujas virtuves.

Cia yra gasinės virtuvės medus, kuris virina paverčia džiaugsmu... viską padaro paprastu — viršų... vidų... ir ugniaivietę.

Tūkstantis įrengimų apsaugo jus nuo karščio vidurvasarį... ir nuo šalčio orui atvėsus. Jūs gaunate pilną karštą tuojau atsukę gasą... ir sumažinat jį iš karto, kai prisukate.

Jūs pasigaminat valgį greičiau ant naujo neužsikemšančio, lengvai valomo degiklio, kuris veiks, kol stovės jūsų virtuvė.

Jums patiks nauja gasinė kaitintuvė, kurioje viskas kepa vienodai — nesvar-

bu, kaip išdėstysit! Labai stipri izoliacija apsaugo butą nuo įšilimo, kada veikia kaitintuvė.

Išsirkinkite sau naują gaso virtuvę su viršutiniiais degikliais išdėstytais, kaip jums patinka... su kaitintuve centre ar šone... automatiška kaitintuve su laikrodžio kontrole... su stiklinėmis kaitintuvės durimis... su apšvietimu, jei norite... Pažiūrėkite paskutinių modelių artimiausioj krautuvėj, arba gaso kompanijos parodomajam kambary. Ir jūs pasakysit: "Koks gerumas, koks patogumas tos mano naujos gaso virtuvės!"

The EAST OHIO GAS Company

DETROIT, MICH.

DETROIT LIETUVIAI REMIA MENO PARODĄ

Neseniai pradėjo organizuoti Meno parodai remti komitetas, o dabar jau ir draugijos, gavusios laiškus, kviečiančius prie to reikalo prisidėti, jau praneša, kad dalyvaus parodos rėmimo.

Lietuvių Balso radijo klubas, viena iš stipriausių šio miesto organizacijų, nors turi daug išlaidų radijo programos reikalams, pats pirmasis rugsėjo 25 dienos susirinkime paaukojo parodos reikalams 15 dolerių. Susirinkime paminėta, kad ir per radiją bus skirta tinkama laliko dalis parodos reikalams.

Sis radijo klubas pasiryžęs patarnauti visokiems lietuvių reikalams. Tikimės, kad ir kitos organizacijos paseks jo pavyzdžiu.

Tame pačiame susirinkime radijo klubas paaukojo 50 dolerių BALFui ir 40 dolerių pirkti sportiniams marškiniams lietuvių Bowling Lygai.

Si Lietuvių Bowling Lygos grupė nešios tuos marškinus su įrašu "American Lithuanian Voice". Tuo būdu jauni lietuvių vaikai garsins lietuvių vardą.

Paskutiniu laiku radijo meninę dalį tvarko komp. Bronius Budriūnas. Jo vyrų kvartetas jau kelis kartus žavėjo lietuvių.

Pranešimus ir kitus programos dalykus atlieka vietiniai lietuviai: Ralph Valatka ir Helen Rauby. Klubo pirmininkas yra P. Medonis.

DAR VIS RAŠYKIT DARBOBUTO GARANTIJAS

Daugeliui atrodė, kad darbobuto garantijoms rašyti laikas baigiasi rugsėjo mėnesį. O ištikrųjų tam laikui buvo paskelbtas tik specialus vajus, bet garantijas tikrai dar galima ir dabar rašyti ir dar nebus vėlu.

DP Komisijos narys Edward M. O'Connor, kuris neseniai grį-

WATERBURY, CT.

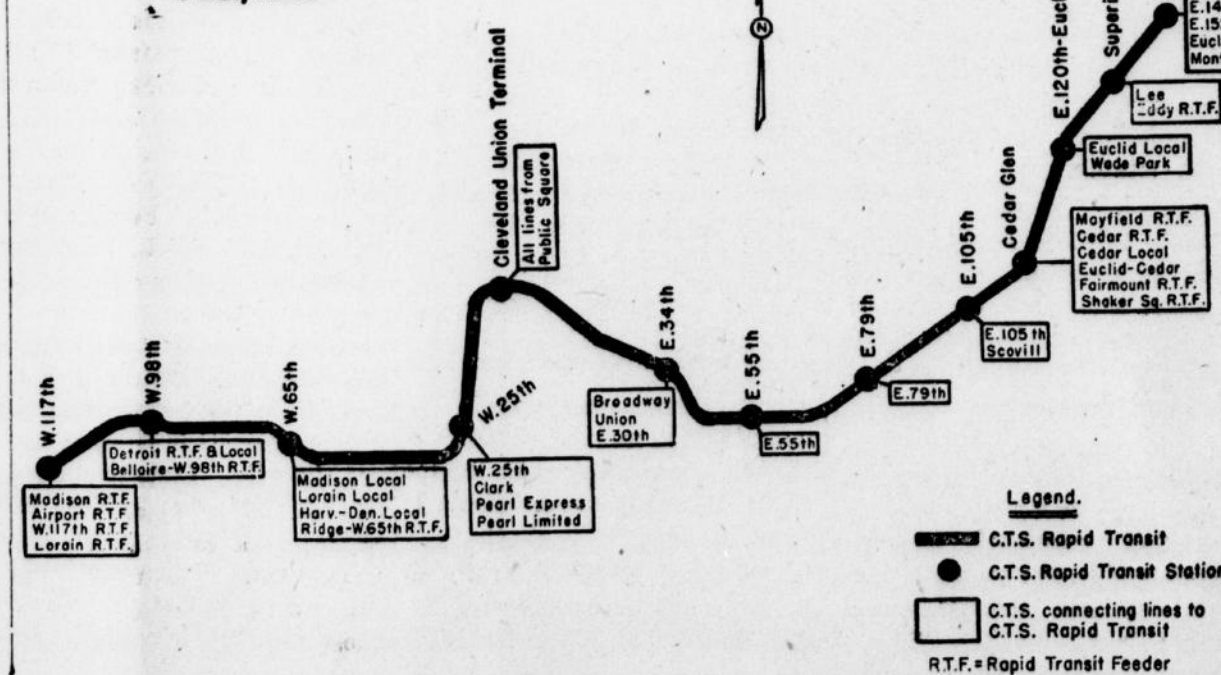
Waterburio ir kitiems naujaturams svarbus ir įsidėmėtinas straipsnis "AR TAI REIKALINGAS NORAS" yra įdėtas šio DIRVOS numerio antroje dalyje. NAUJAKURIŲ skyriuje.

Per klaidą ten nepažymėta, kas yra to straipsnio autorius. O jis yra žinomas Waterburio lietuvių kolonijos veikėjas — DR. M. J. COLNEY.

Prityrusio ir jau labai seniai Amerikos lietuvių veikime dalyvaujančio asmens nuomonė yra giliai įsidėmėtina ir svarstyti. Žinoma, jei kas turėtų rimtų argumentų kitokiai nuomonei paremti, kviečiame irgi pasisakyti, nes atskirų naujakių organizacijų problema yra daug kur aktuali.

LIETUVA TIRONŲ PANCIOUSE — teisybės žodis apie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

CONNECTING LINES FEEDING INTO C.T.S. RAPID TRANSIT. FEB. 1949

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

NESKRAJOKIM VIRŠ DEBESŲ!

DAUGŪMOJE reikalų Amerikoje gyvenantieji žmonės moka praktiškai galvoti ir veikti. Bet kai prieina prie visuomeninio, ypač kultūrinio visuomeninio darbo, tai ir čia gana dažnai apsirėškia ta pati liga, kuria daugelis veikėjų sirgdavo Lietuvoje, kurią daugelis iš jų ir čia su savim atsivežė...

Gana dažnai geranoriai veikėjai primena mėgėjus vaidintojus, kurie šiaip jau kalbasi tarp savęs ir su kitais visai paprastai, gyvai, natūraliu tonu, bet kai tik išeina į sceną, kai tik pradeda vaidinti, tai paprasčiausiai sakini stengiasi pasakyti nepaprastai iškilingu, per prievartą padrebinu balsu.

Visuomeninė veikime tas panašumas susidaro, kai gerų norų veikėjai, iškėlę kokį šiaip visai neblogą sumanymą, vietoj praktiško vykdymo įsileidžia į labai toli ir aukštai siekiančias kalbas apie sumanymo didybę, arba — į planus, kurie turi iš karto apimti tiek daug, kiek tik svajonės siekia...

Dėl tokių per daug tolimų užsimojimų labai dažnai atsitinka, kad nei vienas sumanymas nesulaukia vykdymo.

Neseniai Clevelande kilo sumanymas, kad reikia sudaryti kokį nors bendrą organą vietiniam kultūriniam veikimui bendromis visų lietuvių jėgomis judinti. Prieta išvados, kad geriausiai tam tinka Kultūros Fondo skyrius. Nes juk reikia kultūrinį veikimą varyti ne tik darbais, bet reikia tiems darbams ir finansų parūpinti.

Buvo suauktas būrelis tuo klausimu suinteresuotų veikėjų. Susirinko, palyginti gana daug. Ir čia kaip tik pasikartojo tas nelemtas "mėgėjiškas vaidinimas", tai yra ... ilgos ir plačios kalbos apie didelius Kultūros Fondo uždavinius, kurių galėtų būti bandoma pasiekti, jei jis pakankamai plačiai veikti ir būtų stipriai visuomenės remiamas.

Deja, tie platūs gražių svajonių dėstymai tiek dalykus supainiojo, kad, pasirodo, susirinkime kai kam pasidarė nebeaiškus skirtumas tarp Kultūros Fondo ir pačios kultūros...

Pagaliau susirinkimas baigtas nutarimu, kad Kultūros Fondo skyrių steigti reikia, o tam nutarimui vykdyti išrinko net 15 asmenų komisiją, kuri turės suaukti didesnę visuomenės susirinkimą — steigiamąjį Kultūros Fondo susirinkimą.

Tai yra vienas iš pavyzdžių, kaip daug laiko ir energijos suėda nutolimas nuo apčiuopiamų ir artimų reikalų į padebesius ir net už debesų.

Kol bus išdiskutuota bent dešimtmečio tikslus apimanti veikimo programa, praeis daug laiko ir darbų, kuriuos reikia dar šimtet atlikti, liks nepraadėti.

Toli pavyzdžių neieškant, jau tik trys savaitės beliko ligi Didžiosios Lietuvos Dailės parodos atidarymo. Ir tik septynios savaitės iki jos pabaigos.

Nei pirmo pajudinimo neprisidėti prie šio didelio lietuvių kultūrinio pasirodymo ir kalbėti apie kultūrinio veikimo sustiprinimą — atrodo, lyg ir būtų nevisai suderinama. Kaip tik į tuos, kurie daugiausiai atjaučia kultūrinių vertybių reikalingumą, kreipiamasi organizuoti paramą tam didžiajam mūsų kultūriniam pasirodymui.

Uždavinys labai konkretus ir paprastas — išplatinti kuo daugiausiai parodos bilietų. Čia nereikia jokių gudrybių, jokių filosofijų: reikalas aiškus, uždavinys ne per daug sunkus, be to — skubus.

Argi nebūtų geriau, jeigu kultūrinio veikimo gaivimas būtų pradėdamas nuo tokių visai aiškių, apčiuopiamų darbų, o ne nuo skraidymo virš debesų?

BALFO UŽDAVINIAI

VIENYBĖ, pabaigusi savo anketą apie naujakurius, žada pradėti naują anketą — apie BALFO uždavinius. Svarbiausias klausimas, kurį norima panagrinėti ir išaiškinti viešąją visuomenės nuomonę dėl jo, yra — ar BALFas turi ir toliau stengtis rūpintis visais tremtinių imigracijos reikalais, ar jis turi apsiriboti vien tik iš Europos išvykti ir dirbti negalinčių tremtinių šelpimu.

Tas klausimas diskusijų plotmėn atsistojo, kai DIRVOJE pasirodė straipsnis, priešingas L. Šmulskio NAUJIENOSE iškeltam pasiūlymui, anot kurio BALFas turi likti tik ligonių, senelių ir našlaičių šelpimo draugija.

Ligi BALFO Seimo beliko savaitės laiko ir nebegalima tikėtis, kad spauda suspės dar prieš seimą plačiau tą klausimą išnagrinėti.

Bet dar prieš seimui susirenkant galima ir reikia pabrėžti, kad šiame seime nebevyraus tas susirūpinimas, kuriam tiek daug kalbų buvo pašvęsta pereinamo seime.

Pereito seimo įsakmus pagedavimas, kad rūpinantis tremtinių emigracija būtų griežtai vengiama tremtinių skirstymo pagal jų religinius ar politinius įsitikinimus, atrodo, buvo nuosirdžia ir rūpestingai vykdomas. Po didžiosios šių metų praktikos, regis, negirdėti žymesnių skundų tuo klausimu.

Imigracijos reikalais BALFas rūpinosi gana gerai. Mistiškas pasilieka tik vienas klausimas — kaip jis tiek pajėgė atlikti su tokiais nepaprastai tam reikalui mažomis lėšomis, nesustabdydamas dar ir šalpos darbo.

Visi jau per daug pripratę visais tremtinius liečiančiais reikalais patarimo ir pagalbos ieškoti tik BALFe. Tai yra toks "Vox populi", kurio joki nutarimai nepakeis. Todėl BALFO programa — visi tremtinių reikalai.

B O M B A

Prezidentas Trumanas oficialiai pranešė, kad šios šalies vyriausybė turinti pamato manyti, jog sovietai irgi jau turi atominę bombą.

Nei prezidentas, nei vyriausybė, nei pagaliau, visuomenė dėl tos žinios per daug nesusijaudino. Ir tai suprantama: po to, kai

savo laiku čia buvo prisileista tiek daug ir taip arti komunistų šnipų, jau buvo apsiprasta su ta mintimi, kad sovietai jau gavo reikalingiausias žinias ir bombą anksčiau ar vėliau pasigamins. Tiesa, kai kurie specialistai sakosi, kad jie nesitikėję tos žinios sulaukti dabar.

Vienas amerikietis pareiškė tokią nuomonę:

Ketverius metus mūsų valdžia laukė, kol sovietai pasidarys atominę bombą. Na, štai galų gale sulaukė. Dabar man labai įdomu, kiek laiko mūsų valdžia dar lauks, kol sovietai tą savo bombą atneš ant mūsų galvų...

Bažnyčia ir patriotizmas

Straipsnis "\$1,000,000,000" 37 turi įeiti į bažnyčios uždavinį programą, kaip ir visų kitų kilniųjų žmogaus jausmų palaikymas bei stiprinimas.

Vien tik iš pareigos, vien kad "taip reikia" — nedaug ką būtų galima pritraukti į bažnyčią. Tam tikras dvasinis palaikymas traukia žmones į toliau išgirdo labai lietuviškai bažnyčią. Žinoma, ne visi patriotiškai pamokslą. Mes nesimeisime spręsti, ar tai atsitiktinis reiškinys, ar tai apsigalvojimo išvados, o tik pažymime, kad tą dieną toje bažnyčioje apsilankiusieji išėjo vieni su kitais besidalindami malonių įspūdžiu.

Gali, žinoma, čia iškilti ir toks klausimas: Ko gi žmonės eina į bažnyčią? — Dievo garbinimui, ar patriotinių manifestacijų atlikti?

Ar tinka iš bažnyčios padaryti tautinio auklėjimo vietą? Ar tai irgi nebus naudojimas bažnyčios ne tam tikslui, kuriam tiesiogiai ji yra skirta?

Tai yra rimtas klausimas. Ir ne vien Amerikoje jis yra kildinamas, ne vien čia ieškota tinkamo atsakymo į jį.

Bandant atsakyti į tą klausimą, visų pirma reikia įsidėmėti, kad religijos ir jos praktikos tikslas yra platus, negu vien tik Dievo garbinimas. Religija siekia žmones padaryti geresniais, siekia ne tik mokyti, bet ir SKATINTI žmones prie visko, kas yra gera, kilnu.

Kilnieji dalykai ne visi suminėti smulkmeniškai pagrindiniuose religijos dėsniuose. Iš tų pagrindinių dėsnių daugeliu atvejų tenka daryti toliau siekiančias išvadas ir tuos dėsnius atitinkamai pritaikinti ir juose nepamėnintiems gyvenimo reikalams.

Pavyzdžiui, Dekalogo nieko nėra pasakyta apie vyresniųjų amžių gerbimą. Yra įsakymai gerbti tik tėvą — motiną. Tačiau niekas nebando to įsakymo taip siaurai suprasti. Bažnyčia moko, kad reikia atitinkamai pagerbti ir kiekvieną už save vyresnį. Tai yra gražus dėsnių, ir kas gi galėtų pasakyti, kad Bažnyčia blogai daro, taip mokydama, kad ji nukrypsta nuo Dievo įsakymų taip darydama!

Ir tėvynės meilė yra panaši išvada iš to paties principo. Tėvynės meilė irgi yra vienas iš kilniųjų žmogaus jausmų. Ji papildo žmogaus dvasinį vertingumą, ji gali žmogui padaryti geresnį, tobulesnį, kilnesnį. Todėl ir jos palaikymas, net žadinimas savaime įeina į religijos uždavinius.

Žinoma, iš kilnumo ribų išėjusi tėvynės meilė gali daug ir bloga sukelti. Bet juk iš normalių vėžių iškrypusi tėvų meilė irgi gali nuvesti blogais keliais! Todėl atrodo, kad patriotinių jausmų palaikymas ne tik nėra nesuderinamas su bažnyčios paskirtimi, bet priešingai,

Tad ir Amerikoje lietuviškų bažnyčių vadovai nesuklys ir nenusižengs nei prieš Dievą nei prieš žmones, jei daugiau sulauks lietuviška dvasia lietuviams skirtose pamaldose.

Lietuviška bažnyčia tuo tik įsigys daugiau pagarbos įvertinimo VISUOSE lietuvių sluoksniuose.

Laisvoji valanda

Jonas Biliūnas

LIUDNA PASAKA

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Juozapota sapnavo...

Mato jinau gražų didelį sodą, pilną žydinčių medžių. Eina tuo sodu, mažu kūdikiu nešina... Dailus takelis, smėliu išbarstytas, tęsiasi; aplinkui žolės ir žolynai įvairiomis spalvomis mirga; tarp medžių šakelių paukščiai sau lizdelius kraunas. Visur taip ramu ir šilta... Juozapota spaudžia į savo laimingą krūtinę kūdikį ir skubina... Už sodo jos Petras arija... Jam pietus neša, jam kūdikiu pasigirti nori... Jau jinau jį mato iš tolo, sunkiai ant arko užgulęs ir jungą jaučių iš lengvo kalneliu stumiantį... Bet netikėtai ir gražus sodas, ir Petras su jaučiais iš jos akių nyksta. Staiga pamato jinau dangų apniukusį ir priešais baisų, gilų, lyg bedugnį, griovį. Iš apačios girdi skaudų dejavimą ir balsą, pagalbos šaukiantį. Tai Petro balsas, jo dejavimas. Juozapota, išsigandusi, skubina į jį, norėdų nusileisti griovinė, gelbėti vyrą. Pažiūri į kūdikį. Nebegyvas! Akytės užsimerkusios, lūpytės pamėlynavusios, veidelis kaip drobė. Klaiškimo perimta, surinka nesavų balsu... Jos kojos paslysta ir kartu su kūdikiu krinta žemyn...

Atbudo, visa krūtelėjusi. Jautė, kaip vienu akies mirksniu jos akyse sužibėjo saulės spindulys, greitai už debesio pasislėpdamas. Buvo jau labai vėlus rytas. Pramigo! Šoko iš lovos, susigėdusi. Nustebėjo, kad nejutė, kaip išėjo Petras. Visados jūdavo, kuone visados kartu su juo keldavosi... Kodėl gi šiandien taip? Bet tuoj nurimo ir sapną užmiršo... Persižegnojo ir atsiklaupus ėmė poteries kalbėti. Paskum greitai pakūrė krosnį, nušėdė estį paršui ir ėmė ruošti pusrytį. Bižojo, kad Petras, nuo darbo parėjęs, neturėtų laukti...

Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus! — išgirdo Juozapota pažįstamą balsą. — Ant amžių...

Vidun įėjo kampininkė Urbonienė ir su atidžia apsidairė po trobą.

— O kodėl gi Tamsta šiandien taip vėlai su pusryčiais? — paklausė, matydama Juozapotą da raguolių tebekepantią: — kiti jau seniai pavalgę ir pogulio sugulę!

— Pramigau, — atsakė ši: — ir taip jau skubinuos!... Gerai, kad da Petras ilgai nepareina, — būčiau nebesusėjęs...

— Gali nesiskubinti: nebepareis! — tarė Urbonienė ir ne tai pasijuokdama, ne tai džiaugdamas pažūrėjo į Petrienę.

— O kodėl gi? — nusistebėjo Juozapota.

— Tai gal gi nežinai?!

— Ne, nieko nežinau?!

Juozapota pametė kepusi raguolius ir, atsisukus, užkaitusiom nuo ugnies akim žiūrėjo į Urbonienę. Nekentė tos bobos dėl liežuviu ir suvedžiojimų. Bet dabar jos širdį kaip ir replėmis kas suspaudė.

— Ta liežuvinkė ką nors žino, — perėjo jai per galvą mintis: — gal ką bloga?!

— Ne, aš nieko nežinau, — atkartojė jinau: — ką tamsta nori man pasakyti?

Urbonienė piktom akim žvilgtelėjo į Petrienę. Valandėlę tylėjo. Jai tartum saldu buvo turėti svetimą paslaptį, lepintis jaja ir kankinti jauną moteriškę. Tik neilgai tegalėjo iškėsti nepasakius.

— Nagi tavo Petras su Damulio Kaziu ir Antanu miškan išrūko... į maištinkus! Mačiau, kaip su durtuvais visi trys auštant pakluonėmis ėjo... Visi žino!...

— Meluoji! — norėjo surikti Juozapota. Tačiau atminė savo Petro kalbas ir susirūpinimą, atminė, kad pati vakar šaly gurbų matė, — ir įtikėjo... Sunki našta užgulė jos krūtinę... Netikėtai pajuto norą kam nors savo širdį atidaryti, savo mintis pasipasakoti, Petrą išteisinti, bet, pažūrėjus į piktas Urbonienės akis, tik sučiaupė lūpas ir nusiuko. Žinojo, kad

toji moteriškė pasidžiaugs jos nelaime, išjuoks jos viltį...

Kaip tik Urbonienė išėjo, Juozapota užsimetė ant galvos skarą ir nubėgo į Damulį. Tenai niekas ir pogulio negulė: visi buvo troboj susirinkę. Senis tėvas ant suolo susirūpinęs sėdėjo, motina gale lovos verkė. Dukterys kniukčiojo... Juozapota pagarbino Dievą ir bailiai užkrosny atsisėdo. Visi tylėjo. Į juos žiūrint ir ją gaudulys paėmė. Gerkle staiga tartum kas kamuoliu užkimšo; ant blakstienų ašaros sublizgėjo. Pati nepajuto, kaip ėmė balsu raudoti.

— Tai ir tavasis išėjo? — priekaišto balsu tarė Damulienė: — gal jisai mūsiškis ir prikalbėjo...

— Tylėk, motin!... netausėk niekų, — subarė Damulis pačią: — jaunųjų nereikia prikalbinėti, — ir patys moka kišti galvas, kur jų neprašo... Nebijok! greitai pardums namo, kai paragauso bado ar dūmų pauostys... Su jaunais dažnai taip esti...

— Pagaliau, gal nieko taip jau baisaus čia ir nėra, — tęsė jisai, nuo suolo atsikeldamas: — ne mūsų vienu — daugelis dabar miškuose renkas... Kaip girdėti, rusai iš visur bėga... Ką gali, žmogus, žinoti, — gal paskum, po to, visiems bus lengviau ir geriau gyventi?...

Ir senio Damulio akyse netikėtai sužibėjo jautri ugnelė. Gal dingtelėjo jam galvoje mintis, kad jeigu ne senatvė, ir jisai neišturėtų — eitų į sūnus miškan rusų muštų...

— Gink, Dieve, jeigu kokia nelaimė... — dejavo motina ašarodama.

— Dievo valia! — atsiliepė vyras atsidusdamas.

Bet ir jo širdį vėl rūpestis suspaudė.

— Tik žiūrėkit, niekam apie tatau nepasakokit, — įgrasė visiems: — o jeigu kas nepažįstamas klausinėtų, sakykit, kad užuodarin išėjo...

Juozapota parėjo iš Damulio namo, jeigu ne linksmesnė, tai daug ramesnė. Graudu buvo, labai graudu; bet jautė, kad nebe taip skaudžiai širdis krūtinėje plaka.

— Gal nieko taip jau baisaus čia ir nėra, — atminė Damulio žodžius.

— Juk jisai, — mąstė jinau, — žmogus senas, daug matęs ir pergyvenęs, negali apsirikti...

— Gal paskum po to visiems bus lengviau ir geriau gyventi?...

Šitie žodžiai, kaip motinos ranka, Juozapotą paglostė, jos širdį sušildė...

Persižegnojo ir atsisėdo pusryčiautų... Pirmąkart viena!... Ant blakstienų ašaros blizgėjo... Bet valgė...

Pavalgius uoliai ėmė kasdieninio darbo...

(Bus daugiau)

VILTIS

Mokslų, kultūros ir politikos žurnalas

Nr. 1

kovas

1949 m.

Galima gauti DIRVOJE
6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Kaina 50 c.

Paštu siunčiant — 55 c.

Juozas Tūbelis - Lietuvos ūkininkas

Dešimtmečiui nuo jo mirties praėjus

Kai Juozas Tūbelis, apie 10 metų buvusį Lietuvos ministrą pirmą kartą ir apie 12 metų buvusį Lietuvos Finansų Ministrą minios žmonių lydėjo į kapus, kažkas tarė:

— Koks negailestingas, vis dėlto, likimas... Juk tas žmogus, tur būt, iš visų kiečiausiai ir nuosekliausiai kovojo už Lietuvos teisę į Vilnių. Ir štai dabar, kada delegacija išvyksta galutinio Vilniaus klausimo išsprendimo tikslu, — jis nebesulaukė to išsprendimo...

Iš tikrųjų, J. Tūbelis Vilniaus klausimu buvo labai kietas ir visada buvo griežtai priešingas visokiems kompromisiniams su-

manymams tuo klausimu.

Kai kurie mūsų politikai, ar kantrybės netekę, ar matydami, kad griežtu užsispyrimu Lietuva vis vien nieko negalės laimėti, išskeldavo minčių, kad gal reiktų ką nors sugalvoti Vilniaus reikale, kas bent iš dalies patenkintų ir mus ir lenkus.

Pavyzdžiui, profesorius K. Pakštas kalbėdavo apie Vilniaus padalinimą kantonais, kuriuose būtų užtikrintos tam tikros teisės lietuviams ir lenkams. Tūbelis apie tą sumanymą sakėdavo:

— Tik netikra motina sutiko vaiką dalytis pusiau. Tikroji verčiau kitai sutiko atiduoti, bet

neleido vaiko perkirsti. Tai lenkams tinka siūlyti padalinimo sumanymus, bet ne mums...

Dr. Bistras kartą kažkaip nevykusiai palygino Vilnių su gangrenuota kūno dalimi, kurią geriau būtų atkirsti, negu leisti gangrenai plėstis. Tūbelis buvo nepaprastai tuo pasipiktinęs. Ir, rodos, pats didžiausias jo prieštaringas krikščioniškas demokratams pas jį ir buvo, tai, jo manymu, įtartinas jų palinkimas būti nuolaidiems prieš lenkus Vilniaus reikale.

Ar toks Tūbelio nusistatymas buvo teisingas — gali būti įvairių nuomonių. Bet tai buvo jo būdo ypatybė: principiniuose dalykuose ne nusileidimais, o kantrybe kovoti ir sulaukti palankaus momento.

* *

Kai po 1926 metų perversmo ministeriu pirmininku buvo A. Voldemaras, užsieniuose ir pačioje Lietuvoje daugumas sakėdavo, kad tai yra Voldemaro diktatūra. Kai vėliau Tūbelis stojo į ministerio pirmininko pareigas ir buvo jame apie 10 metų, dažnai buvo girdėti kalbant apie "Smetonos diktatūrą", bet niekam neatėjo į galvą pavadinti Lietuvos valdymą Tūbelio diktatūra.

Pats Tūbelis dažnai pasisakydavo, kad tenka jaustis lyg tarp kūjo ir priekalo. Iš vienos pusės jis labai gerai žinojo, kad Lietuvos valdymas vyksta ne pagal klasikinę demokratijos taisyklę. Bet į tą klausimą jis žiūrėdavo, galima sakyti, ūkininkiškai: kas gi svarbiau — teorijos taisyklės, ar esmė, praktika. Jo nuomone, — žiūrėk, kad viskas būtų kiek galima teisingiau, kad kuo mažiau būtų skriaudų, tai ir bus demokratiška. Argi demokratija nuo to priklauso, kad va šitas ar anas ministeriu pirmininku? Jis gali vadintis demokratu, bet tai nereiškia, kad praktikoje bus demokratas. Ar nepagalvojat, kad per demokratiškiausius rinkimus gali būti išrinkti bauriausi diktatoriai? Ar vokiečiai ne demokratišku būdu išsirinko sau Hitlerį?

Iš kitos pusės jis dar pikčiau sudraudavo tuos, kurie kartais ne demokratišku būdu išsirinko sau Hitlerį?

Iš kitos pusės jis dar pikčiau sudraudavo tuos, kurie kartais ne demokratišku būdu išsirinko sau Hitlerį?

gu jau Lietuvos valdymą vadina diktatūra, tai reiktų ir parodyti, kaip atrodo tikra diktatūra.

— Ką? Jūs kalbat apie tikrą diktatūrą? Jeigu norit tikros diktatūros, tai visų pirma va jus pačius pirmuosius reiktų kalėjiman susodinti. Nes nėra didesnių opozicionerių už jus! Ne VARPO ir ne ŽAIBO namuose (ten buvo liaudininkų ir krikščionių - demokratų štabai) bet va čia, tautininkų pirmininkų susirinkimuose yra didžiausia opozicija! Tai nuo jūsų reiktų ir pradėti tikrą sudraudimą. Jūs kalbat apie tikrą diktatūrą — jūs, kurie esat liberališko auklėjimo ir pasilikot liberalai iki kaulų smegenų, taip pat, kaip ir aš pats, kaip prezidentas...

Mes, gal būt, vaidinam diktatūrą, bet tai tik vaidinimas, ir blogas vaidinimas, nes nei vienas iš mūsų nemokam ir negalim būti tikrais diktatoriais. Mes visi norim kalbėti, norim nuomones pasakyti, norim kritikuoti. Diktatūroje reiktų tą užmiršti. Jau geriau jūs užmirškite tą tikrą diktatūrą!

* *

Taip pabartas vienas - kitas "griežtos linijos" šalininkas apsilaidavo. Bet, žiūrėk kitas ateina su sumanymu, kad reikia padaryti kokią nors žygį, kuris sudarytų įspūdį, kuris duotų medžiagos propagandai...

Pavyzdžiui, kartą ateina keletas veikėjų ir sako:

— Matot, pirmininke, viskas būtų neblogai, bet, kad va tos aiškos programos trūksta. Mes nežinome, kur vyriausybė veda, sunku ir kitiems ką nors pasakyti. Būtų daug geresnis įspūdis, jei turėtum juodu ant balto išdėstytą programą...

Tūbelis pradėjo ramiai kalbėti apie tai, kad vyriausybė pati viebus ministeriu pirmininku? Jis gali vadintis demokratu, bet tai nereiškia, kad praktikoje bus demokratas. Ar nepagalvojat, kad per demokratiškiausius rinkimus gali būti išrinkti bauriausi diktatoriai? Ar vokiečiai ne demokratišku būdu išsirinko sau Hitlerį?

Iš kitos pusės jis dar pikčiau sudraudavo tuos, kurie kartais ne demokratišku būdu išsirinko sau Hitlerį?

stybės biudžetą — va ir bus jums programa!

Sumanymo autoriai liko be argumentų, ir vis dėlto nesijautė patenkinti...

Jie išėjo kalbėjosi, kad valstybė ne visai tas pats, kas ūkis... O daug buvo atsitikimų, kurie sudarydavo įspūdį, kad Tūbelis tvarko Lietuvos reikalus labai panašiai, kaip labai rūpestingas ūkininkas, kuris žino kiekvieną lauko kampelį, kiekvieną vietą ar ne vietoj esantį akmenį, kiekvieno gyvulėlio ypatybes ir negalavimus...

Ir vis vien daugeliui kildavo klausimas — ar praktiška valstybė tokiu būdu tvarkyti. Gal kraštui tas ir gerai, bet ar visi tą tinkamai įvertins, ar supras? Jis tikrai ūkininkiškai valdė. Ir todėl daug kas neįvertino jo darbo tikrosios prasmės.

(Bus daugiau)

BEST WISHES
to Our Many Friends and Patrons

CERNE'S BAKERY

Best Baked Goods in Town

We Specializing in Wedding Cakes

7108 St. Clair Ave.

EN 4770

BEST WISHES
to Our Friends and Patrons

STEVENS SUPPLY COMPANY

11512 Superior Ave.

RA 7581

GREETINGS
to Our Many Friends and Patrons

LAKESHORE SAWMILLS & LUMBER COMPANY

1150 East 40th St.

HE 6385

GREETINGS
to Our Many Friends
from

BENSON & COMPANY CONTRACTORS

3525 Daleford Rd.

WA 5637

GREETINGS AND BEST WISHES
from

THE ARNOLD WHOLESALE CORP.

Distributors of

ZENITH RADIO and ZENITH TELEVISION

with the

Circle Screen — Black Tube — Bull's Eye Tuning

5209 Detroit Ave

OL 3600

GREETINGS AND BEST WISHES
to Our Friends and Patrons

ELABORATED ROOFING CO.

6115 Lorain Ave.

ME 0033

GREETINGS
to Our Many Friends

LONG DRESSED BEEF COMPANY

West 68th and Big. 4

ME 5620

BEST WISHES
to Our Many Friends and Patrons

KARAMS AUTO SERVICE

All Work Guarantee

9404 Madison Ave

ME 7729

GREETINGS AND BEST WISHES
to Our Friends and Patrons

COLONIAL OPEN KITCHEN RESTAURANT

25 Colonial Arcade

CH 4076

GREETINGS
to Our Many Friends

HALEY INSURANCE CO.

Established 1898

10106 Woodland Ave

GA 8606

GREETINGS
to Our Many Friends and Patrons

QUALITY MATTRESS, Inc.

1408 West 9th St.

MA 8991

GREETINGS AND BEST WISHES
to Our Many Friends

C. E. PRESLAN & COMPANY, Inc.

1921 N. B. C. Bldg.

CH 6018

BEST WISHES RAINBOW LUNCH RESTAURANT

Serving the Finest Foods

6013 Euclid Ave.

EN 8929

GREETINGS AND BEST WISHES
to Our Friends and Patrons

OVERHEAD DOOR CO. of CLEVELAND

2028 East 71st St.

EN 3240

BEST WISHES
to Our Friends and Patrons

A.A.A. MOVING & STORAGE

Owned and Operated by World War II Vet

17514 Waterloo Rd
280 East 264th St.
35685 Vine St.

KE 5600
RE 5600
WI 2-5600

XYES

**TRANSIT
CHARTER
AMENDMENT**
OCT. 4

Citizens
TRANSIT CHARTER AMENDMENT
Committee
 BIRKETT L. WILLIAMS
Chairman

GREETINGS
to My Friends

Joe's Quality Meats

Fresh Meats

17701 Grovewood Ave. KE 2885

We Extend Our Best Wishes
to Our Friends and Patrons

JOHN WELKE

Expert Watch Repairing
25 Years Experience

1001 Citizen Bldg. CH 1632

Greetings and Best Wishes

F. J. BOUTEL

Drive - A - Way, Inc.

East 54th & Cleveland Shoreway

EX 6424

Best Wishes to Our
Many Friends and Patrons

TALARICO TRUCK

Sales & Service Co.

6304 Mayfield Rd. HI 1400

NOMINATE

Hazel Lempke

Candidate for Councilman

22nd WARD

Has the Ability and Qualifications
To Serve the People of the 22nd Ward

Primary Election October 4.

Cleveland
IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS

laikė pirmąjį 1949-50 metų susirinkimą Onos Pečkaitienės rezidencijoje.

Vaišių Komitetas įvesdino dvi naujas nares — Katrę Martišauskaitę — Andrews ir Marjorie Muliolytę — Leiblinger. Tradicinės naujų narių įvesdinimo apeigos sukėlė daug linksmybių.

Po to buvo prisaukinta nauja valdyba:

Pirmininkė — B. Arbukienė, I vicepirm. — M. Mack, II vicepirm. — Al. Pečkaitė, Rašt. — Ad. Primosch, Izd. — Juzė Mullens, Izdo Globėjos — Marg. Zuris ir Ona Busher.

Pradedant metų veiklą visuomeninėje, kultūrinėje bei labdaros srityse, klubas turės ir linksmą parengimą — bankietę su šokiais. Jis numatytas lapkričio 12 d., pas Sschluter's, 26519 Center Ridge Road.

Klubiečių draugai maloniai kviečiami dalyvauti.

Rezervacijos galima padaryti.

rengimo komisijos nares, kurios ti pas valdybos nares arba pas pirmininkę yra Marė Muliolis, narės — Alena Kudak, Aldona Wirby, Rita Williams ir Juzė Mullens. Koresp.

ISISTEIGE SPORTO KLUBAS

Šių metų rugsėjo mėnuo tikrai daug atnešė Clevelando lietuvių kultūriniam gyvenimui: atsirado lietuviška radijo valandėlė, pradėjo organizuotis visas Clevelando lietuviškas organizacijas apjungias Kultūros Fondo skyrius, o pereitą sekmadienį ir sportininkai susibūrė į sporto klubą, kurį pakrikštijo "Žaibo" vardu.

Žaibiečia tuo tarpu pasiskirstė į tris sekcijas: kamuolio žaidimų, teniso ir šachmatų — šaškių. Artimiausiu metu klubas numato suorganizuoti krepšinio ir stalo teniso komandas ir parungtyniauti su Clevelando sportininkais.

Į klubo valdybą išrinkti: Vytautas Janušis, Stefanija Juodvalkytė ir Jaunutis Nasvytis.

•LIETUVOS ŽEMĖLAPIS —kur pažymėta visi Lietuvos miesteliai. Kaina 50c
•LIKIMO KELIU — Alės Rutos-Nakaitės 13 apsakymėlių, 140 pusl. Kaina 80c

•LIETUVOS VYTIS—graziai pagamintas Lietuvos herbas. Kaina 50c
•SIELA LAGAMINE — J. Švaisto 12 apsakymėlių, 144 pusl. Kaina 80c

•PAKELIUI Į MIRTĮ — G. Gaidžiūno aprašymai apie pergyvenimus vokiečių kalinimuose. 231 pusl. Kaina \$1.00
DIRVA — vieningas Lietuvos laikraštis Ohio valstijoje. Kaina metams tik \$3.00.

"Mes jį vadinam 'Maisto Banku' -
ir aš esu nauja pirmininkė"

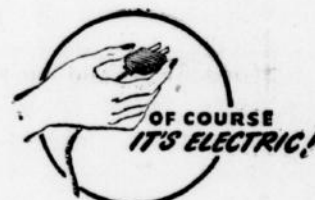
"Mūsų elektrinis maisto šaldytuvas yra tikras stebuklas! Ne tik dėl to, kad jis taupo laiką, bet ir dėl to, kad sutaupo daug pinigų."

"Kad įtikintų mane, mano vyras užrašinėjo maistą, kurį aš išimdavau iš šaldytuvo, ir jį pardavė man tos dienos krautuvių kaina. O pats maistas pirkdavo urmu, dideliais kiekiais..."

"Netrukus pamačiau, kiek daug jis uždirba iš manęs... ir kiek aš pati galiu sutaupyti. Tada aš pati save išrinkau mūsų 'Maisto Banko' pirmininke, ir jau — visam laikui!"

Taip, apsimokėtu ir jums turėti elektrinį maisto šaldytuvą. Jūs taupote maistą pirkdami dideliais kiekiais. Jūs taupote laiką nuo vaikščiojimo į krautuves. Jūs sutaupote ir kelionės išlaidas į turgų ir jūs sutaupote savo virtuvės laiką.

Pirkite modernų elektrinį maisto šaldytuvą — geriau ir pigiau valgykit. Yra šaldytuvų tinkamo dydžio kiekvieno reikalam.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

Tune in "TEN O'CLOCK TUNES" All Hit Tunes, All Top Stars—15 Shows a Week—Mornings at 10 WGAR and WICA—Evenings at 10 WHK

Cleveland, Ohio

Taupymas yra kelias į laimę

Taupyk šiandien — turėsi rytoj ar vėliau, reikalui atėjus.

Taupyk Lietuvių Banke, čia suma auga drauge su nuosimniais.

Taupymas Lietuvių Banke yra apsaugotas USA valdžios užtikrinimu per Federal Insurance Corp.

Taupyk šiandien, o neturėsi rūpesčio ateity.

THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkvičiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodėlių ir visokių graždaiktų, už nupigintą kainą.

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur

TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus

1019 Woodland Ave. Cleveland

Namų adresas: 7204 Donald Ave.

Telefonai:
EN 3844
MA 3359

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HENDERSON 9292

Best Wishes to My Friends and Patrons
ATLAS CLEANING CO.

Suits — Coats — Dresses — Skirts — Drapes — Fur
Cleaning — Repairs — Alter — Tailor — 24 Hours Service
East 79th St. and Kinsman MI 0914

Greetings and Best Wishes to My Friends
JIMMY'S GROCERY & MEAT MARKET

A Complete Line of the Finest Foods & Meats
At the Lowest Prices
12204 Kinsman Rd. WA 1308

Greetings to Our Many Friends

DOWNING'S SERVICE STATION

Trailers Rented by Day, Week or Month

3573 Scranton Road

ON 0348

Best Wishes to Our Many Friends

BOSWORTH CAFE

Finest Choice Liquor — Wine — Beer
3655 Bosworth Rd. CL 9783

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1773.

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
mūsų specialybė.

Kambarių Popieravimas

Namų Maliavojimas

16908 Endora Road

Telefonas:

KENmore 8794.

Cleveland, Ohio

JONAS G.
POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieruotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: POTomac 6899

THE MAY CO.'S BASEMENT

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

"Laura Mae" mada, trumpomis rankovėmis

Pasiutos Bliuzės

\$

- Baltos
- Maize
- Rausvos
- Mėlynos

Stilus A: Puikios kokybės medvilnė, klasiška, atverčiama apykakle, dantais atlapais, rauda nugara, rankovės trumpos, su atlangais. Dydžiai nuo 32 iki 38.

Stilus B: Jūsų mėgiama Peter Pan apykaklė ant pūkuotos medvilnės bliuzės su plona kišenėle, atlenktomis trumpomis rankovėmis, rauda nugara. Dydžiai nuo 32 iki 38.

Stilus C: Plačios "candy-stick" juostos ant švelnios medvilnės bliuzės. Stilinga, rauda nugara, atverčiama apykaklė, trumpos rankovės. Mėlynos ar raudonos juostos. Dydžiai nuo 32 iki 38.

Priimam užsakymus paštu ir telefonu užsakant 2 ar daugiau

Saukite Cherry 3000

(Prašom duoti 10 dienų atsitūtimui)
Basement Sportswear Department

Clevelande IR APYLINKĖSE

ČIURLIONIEČIUS ŠOKĖJUS KVIEČIA Į BUFFALO, N. Y.

Kai šią vasarą Clevelande įvyko International Institute veikėjų suvažiavimas (kuriam dalyvavo ir Juzė Daužvardienė, Lietuvos konsulo Chicagoje žmona), greitomis man pavyko surinkti būrelis naujai atvykusio jaunimo pašokti tame posėdyje lietuviški tautiški šokių. Tada čiuurlioniečiai Clevelande dar nebuvo. Mūsų šokiai tuos svečius ir viešniais sužavėjo. Kitų miestų International Institute centrų vedėjai ėmė teirautis, ar lietuviai šokėjai negalėtų atvažiuoti pasirodyti ir jų rengiamose programose. Pasakiau: lietuviai mielai sutiks dalyvauti ir pasirodyti su savo tautiškais šokiais, kur tik bus kviečiami.

Turėjau mintį jį jau laukiamus čiuurlioniečius, žinodamas jų misiją — nešti lietuvių vardą į amerikiečių tarpa, kaip jie dar Europoje. Nors dar ne visi čiuurlioniečiai Clevelande, bet jau pakanka pasirodyti tautišku šokių programose. Vietos būrelis jau dalyvavo Clevelando International Institute programoje prieš savaitę laiko ir paliko puikų įspūdį.

Dabar gavau pakvietimą iš Buffalo, N. Y., International Institute vedėjų, kurie matė mūsų šokius pirmą kartą tame veikėjų suvažiavime vasara. Jie skaito lietuvių tautiškus svarbiais, kad jau dabar atsistatytų kvietima mūsų šokėjams vykti į Buffalo dalyvauti to instituto rengiamame metiniame tautinių šokių vakare, kuris įvyks lapkričio 18 d., didžiojoje Hotel Statler salėje.

Buffalo Institutas rengia tokius tautišku šokių vakarus per eilę metų, bet iki šiol tame didmiestyje vyravo tik lenkai su "Krakoviakais", "Mazurkomis" ir tt.

Buffalo laikomas vienas iš didžiausių Amerikos lenkų centrų, taigi dabar atsirado proga pirmą kartą tame mieste iškelti Lietuvos vėliavai ir lietuvių vardui, pasitikiu, clevelandiečiai darys visas pastangas, kad čiuurlioniečių šokėjų grupė ten nuvyktų. Čiuurlioniečiai patys, tik, matys reikala tame šokių vakare dalyvauti, nes tas atidarys duris jiems ir į platesnes Amerikos sritis.

Čiuurlioniečiams lengva bus ten dalyvauti dėl to, kad International Institute vadovybė pasižada apmokėti kelionės išlaidas (traukinių), pavaišinti, pernakvydinti ir sekančią dieną nuvesti pamatyti garsų pasaulinį krioklį — Niagara Falls, kuris yra apie 30 mylių į rytus nuo Buffalo. Ta proga mūsų šokėjai bus nuvesti ir į Kanados pusę.

Kas tas International Institute? Šis taip vadinamas tarptautinis institutas yra kiekviename didesniame mieste amerikiečių pinigais išlaikoma savitovi įstaiga. Šios įstaigos palaiko savo tarpe ryšius ir veikia, kur tik

jos yra, vienu vardu — International Institute. Kiekviename didesniame mieste, kur yra įvairių tautų žmonių dideliais kiekiais, tas Institutas atlieka iki tam tikro laipsnio nemokamai patarnavimus ateiviams jų įvairiais reikalais, net dažnai didesnė nelaimė ar bėdosa. Be šio pagrindinio savo tikslo, tas Institutas išaušo į organizaciją, kuri palaiko kultūrinius ryšius tarp kitataučių su amerikiečiais ir pats, greta labdaros darbų, dirba kultūros srity.

Tie kultūriniai darbai yra, pav., tautinių grupių suartiniimas, rengimas tarptautinių kultūrinių pramogų, tautinių šokių, kitataučių meno ir rankdarbių parodų ir tt.

Clevelando ir kitų miestų lietuviai veikėjai, kur tik lietuvių kolonijos didelės, palaiko tamprius ryšius su International Institute. Mes Clevelande per keliolika metų veikėme su International Institute. Dabar džiaugiamės, kad atsirado daugiau jėgų mūsų darbą tęsti toliau. Tas labai reikalinga dabar mūsų tautos tragiškoje valandoje.

K. S. Karpis

"CLEVELAND 500" RENGIA OPERETŲ FESTIVALI

Nuo ateinančio penktadienio, spalio mėn. 7 dienos Clevelande, Music Hall, prasidės operetės vaidinimai, kurie truks iki lapkričio 20 dienos. Pirmoji operetė bus parodyta — Norvegijos Daina, kuri bus vaidinama nuo spalio 7 iki 16. Antroji operetė bus Vagabundų Karalius, nuo spalio 18 iki 23. Trečioji — Išdykė Marieta, nuo spalio 25 iki 30. Toliau nuo lapkričio 1 iki lapkričio 6 — Sokoladinis Kareivėlis, Paskui — nuo lapkričio 8 iki 13 — Princas Studentas, o nuo lapkričio 15 iki 20 — Carmen Jones. Vaidinimuose dalyvaus išymios operetės pajėgos, tad reikia tikėtis, kad vaidinimai bus geri.

CENTRAL ARMORY

Jack Ganson šį antradienį, spalio mėn. 4 d. atidaro savo septintąjį profesinių imtynių sezoną Clevelande, Central Armory. Kainos pasilieka tos pačios, kaip ir pernai. Pradžią 8:30. Gansonas siūlytas sumanymas surengti Ohio lietuvių sporto dieną šią vasarą neįvyko, nes per mažai susidomėjusių atsiliepė į tą sumanymą.

PARDUODA BIZNIO NUOSAVYBĘ

7001 — 7003 Wade Park Ave. Labai puiki vieta norintiems eiti į Biznį D-1 — D-2 — D-3 Permits. Labai gyvas kampas. Gerai įrengta taverna, didelis baro kambarys ir virtuvė apačioje. 7 kambarių butas viršuje. Šiltas vanduo, automatinis gėsimas.

Mūro namas, 4 butų po 5 kambarius. Atskiri pečiai. Geros pajamos, patenkinama paskola gali būti parūpinta. Kaina — kaip greitai pardavimui, savininkui išvykstant iš miesto.

Saukiet Clifton Realty
AC 2471 BO 0911

PARDUODAMAS

atskiras 8 kambarių namas su 4 miegamaisiais, naujai perdekoruotas. Kreipkitės pas savininką: 760 East 92nd St. Šiaurėj nuo St. Clair. Telefonas PO 5678 (40)

KULT. FONDO SKYRIAUS reikalu per. penkt. įvykusiame susirinkime dalyvavo apie 50 asmenų, org. atstovų ir paskirų veikėjų. Po diskusijų išrinkta 15 asmenų komisija platesniam steig. susirinkimui parengti.

VAIDINTOJŲ DEMESIUI

Aktorius, mėgėjus vaidintojus ir norinčius vaidybos meną pasitobulinti, Tremt. D-jos Meno Sek. vadovybė kviečia susirinkti, spalio m. 2 d., 11 v., pasitarti ti lietuvių Svetainės sekmadienio apie galimybes įsteigti Clevelande lietuvių teatrą.

RADIJO ŽINIOS

Šiandien 7:30 val. lietuvių radijo valandėlėje dainuos vyrų kvartetas. Kvartete dalyvauja Antanas Kavaliūnas, Antanas Skridulis, Liudas Sagys ir Vytautas Raulynaitis — visi čiuurlioniečiai.

Kvartetui vadovauja Alfonsas Mikulskis.

Didelio susidomėjimo sukėlė pereinantis penktadienio radijo valandėlės konkursas. Dar programai nepasibaigus klausytojai pradėjo skambinti į radijo stotį, spėliodami, kas gi yra ta nežinomoji daininkė...

Panašų konkursą radijo valandėlės vedėjai žada ir dažniau surengti.

Daugelis teiraujasi, ar radijo valandėlė priima gimtadienių, vardinį ir panašių progų sveikinimus ar pranešimus. Atsakymas į tai yra teigiamas ir norintieji, prašomi kreiptis šiuo adresu: 18030 Olympia Rd., Cleveland 12, Lietuvių Radijo Valanda. Telefonas IVanhoe 8473.

LIETUVIŲ SALE

Išnuomojama

koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

'KAUNAS'

Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd. (Wade Park kampas)

Savininkas Kazys Ivanauskas, lietuvis — naujakuris

* Kas ir kur *

Dr. J. Mikelėnas, buv. Lietuvos evangelikų-reformų konsistorijos pirmininkas, atvyko į Avon Lake, Ohio ir tuo tarpu yra apsisėjęs P. J. Žiūrius. Rengiasi artimiausiu laiku organizuoti lietuvių evangelikų-reformų centrą. Ten pat yra apsisėjęs Norbertas Plechavičius su šeima; gen. P. Plechavičiaus sūnus. Artimiausiu laiku laukiama atvykstant ir generolo P. Plechavičiaus.

Bern. Brazdžionis, iki šiol gyvenęs Pr. Lapinės globoj Stony Brook, L. I. kun. Jūro kviečiamas išvykti į Lawrence, Mass., kur jam pažadėta vaikų laikraščio redaktoriaus pareigos.

Stasys Santvaras išrinktas Stony Brook BALFO skyriaus atstovu į BALFO metinį seimą, įvykstantį spalio m. 7-8 dd. Philadelphiaje.

Faustas Kirša baigė versti lietuvių kalbon Jurgio Baltrušaičio poeziją Leija ir Piautuvus.

Pulgis Andriūšis, rašytojas, šiuo metu dirba Australijos valdžios paskirtą darbą Sidnėjaus centrinėje geležinkelio stotyje — šluoja vagonus. Laisvalaikiu tačiau parase savo pirmuosius išspūdius apie Australiją, kuriuos vokiečių kalba išleis viena vokiečių leidykla. Lietuviškai tie išspūdių bus spausdinami dabar vieninteliame lietuvių laikraštyje Vokiečių LIETUVYJE.

Kazys Obuolėnas, laikraštinkas, savo laiku lankėsi Amerikoje, dabar gyvena Anglijoje ir yra pakviestas redaguoti tenykštį lietuvių laikraštį BRITANIJOS LIETUVI. Senasis redaktorius Kaulėnas iš to pareigų jau kuris laikas yra pasitraukęs.

METINĖ VAKARIENĖ

Spalio 2 dieną, sekmadienį, Moterų Sąjungos 30-ta Kuopa rengia metinę vakarienę su šokiais. Ši vakarienė įvyks Naujosios Parapijos salėje — 18022 Neff Rd. Pradžią 6 val. vak. Kaina \$1.50.

RKO KEITH'S 105th

Nuo rugsėjo 28 dienos ligi spalio m. 4 dienos čia rodoma SLATTERY'S HURRICANI su Richard Widmark ir Linda Darnell.

Dalis Clevelando žinių 5-tame puslapyje

* Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

MUSIC HALL
Cleveland
OCT. 7 — NOV. 20
Cleveland 500 Presents

MUSICALS
SONG OF NORWAY
OCT. 7 thru OCT. 16
VAGABOND KING
OCT. 18 thru OCT. 23
NAUGHTY MARIETTA
OCT. 25 thru OCT. 30
CHOCOLATE SOLDIER
NOV. 1 thru NOV. 6
STUDENT PRINCE
NOV. 8 thru NOV. 13
CARMEN JONES
NOV. 15 thru NOV. 20

PIRK BILJETUS DABAR!

Tues., Wed., Thurs. - 3.60 - 3.00 - 2.40 - 1.80 - 1.20 - 1.00 - 75c
Fri., Sat., Sun. - 3.90 - 3.60 - 3.00 - 2.40 - 1.80 - 1.00 - 75c
Burrows 419 Euclid Ave.

Savings will always

be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

CLEVELANDO ATEITIS

Priklauso nuo JŪSŲ balso!

Mes remiame Tranzito Charterio pakeimą be jokių klausimų ir be rezervų. Mes tikim, kad Greitas Tranzitas ir platus CTS sistemos modernizavimas, kurį pakeitimas leis padaryti, yra esminiai dalykai Clevelando augimui ir gerovei. Mūsų įvairūs komitetai įsitikino, kad galės būti pašalintas susisiekimo užsikimšimas, viešasis važiavimas bus pagerintas, ir kad, nežiūrint tų ir kitų pagerinimų visame mieste, tas NEKASTUOS clevelandiečiams nei vieno cento mokesčių!

THE CLEVELAND CHAMBER OF COMMERCE
Serving Cleveland Since 1848

VOTE

X YES

Transit Charter Amendment

Veteranas — buvęs Councilman

37 metai 22-oje apylinkėje

Gražinkite garbingą ir patikimą vyrą į Miesto Tarybą!

BALSUOKITE UŽ

X Albert C. Zindt

COUNCILMAN - 22nd WARD

Pirmieji rinkimai antradienį, spalio - October 4 d., 1949 m.

RE-ELECT

MARGARET McCAFFERY

COUNCILMAN of THE

22nd Ward

Has Served All the People With Equality and Fairness at All Time

REWARD A FAITHFUL SERVANT

TRANSIT CHARTER AMENDMENT
OCT. 4
Citizens TRANSIT CHARTER AMENDMENT Committee
BIRKETT L. WILLIAMS
Chairman

Nominate

Charles H. Bringman

for

Councilman in 21st Ward

In the Primary October 4.

If elected he will be at your service on any problems that is needed in the 21st Ward. Vote for Charles H. Bringman, and make him your Councilman.

Nominate

Robert W. ("Bob") Stuart

IN THE CITY PRIMARY

October 4, 1949

Councilman Ward 22

If nominated and elected he will give Ward 22 active representation together with a thorough business administration

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios, pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1763

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: Main 1778.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissu paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

TRANSIT CHARTER AMENDMENT
OCT. 4
Citizens TRANSIT CHARTER AMENDMENT Committee
BIRKETT L. WILLIAMS
Chairman

1949 MONCRIEF

Jūsų Naujas Namas NERA Moderniškas be Sildymo Įrengimas ANGLIMS-GASUI-ALIEJUI

Galo pradžia

Nerami 1939 metų rugsėjo pabaiga....

Jei pirmomis karo dienomis vokiečiai ir galėjo pasiūlyti imti Vilnių, tai po rugsėjo 17-tos dienos vokiečių žodis jau nieko nebėrė. Vilnius buvo jau Maskvos rankose ir tik nuo jos dabar priklausė, ar jis ilgai taip ir pasiliks vėl nuo Lietuvos atskirtas, ar Maskva teiks laikytis senųjų starčių ir perduos Vilnių Lietuvai...

Kad Maskva tai padarytų, vykdydama jos pačios pasirašytas sutartis — to mažai kas besitiki. Juk ir su Lenkija ji turėjo nepuolimo sutartį, kurios parašų raslas dar tik nesenai buvo nudžiūvęs, o ką padarė...

Tiesa, iš sovietų diplomatų ir Maskvoj ir Kaune buvo prasitarimų — dėl Vilniaus, esą, nesinerinkit, susitarsim... Bet ką reiškia tas "susitarsim"? Juk, pagal visą teisybę, čia ir tartin nebuvo ko. Lenkai Vilnių apėjo tik vokiečių nugalėti. Maskva negali girti, kad ji kraują už Vilnių liejo, taigi nėra už ką ir atlyginimo reikalauti.

O susirūpinimą kėlė ne tik tas, ką reiškia tas "susitarsim", bet ir — kas beliks iš Vilniaus, kol susitarsim...

Kodėl buvo taip neramu?

Iš Maskvos radijo buvo girdėti, kad iš kalėjimų išleisti visi kaliniai. Aišku, jų tarpe buvo kiek lietuvių patriotų, kuriuos lenkai buvo uždavę už lietuvišką veikimą. Buvo jų tarpe ir įvairių tautybių komunistų, bet visų daugiausiai buvo kišenvagių ir stambesnių vagių, kuriais visą laiką buvo garsi Varšuva ir kurie neužmiršdavo nei Vilniaus aplankyti. Dalis jų, žinoma, patekdavo ir į kalėjimą. Ir štai, jei dabar netrukus "susitarsime" dėl Vilniaus ir jį atgausime, tai atgausime drauge ir keletą šimtų palaidų specialistų kišenvagių...

Iš tos pačios Maskvos radijo buvo girdėti, kad ten jau įvedamas komunistiškas valdymas, kad sudaromas miesto komitetas — žinoma, iš asmenų, vien tik komunistams žinomų... Kam tai daro, jeigu sako, kad "susitarsim"?

O keletas atbėgusių vilniečių pasakojo, kad lietuviai veikėjai, nuo lenkų nukentėję, ne tik neišleisti iš kalėjimų bet dar daugiau jų suimta ir nežinia kur išvežta... Maža to — iš Vilniaus rusai veža viską, ne tik kas yra geresnio, bet ir tokius dalykus, kurių, rodos, tikrai neapsimokėtų imti: net spaudyklas!

Tikrai, vėliau, kai jau nuvykom į Vilnių, sužinojom, kad rusai grobė viską, neskirdami, ar tai valstybės ar privačių žmonių turtas: lovas, stalus, maudynes, veidrodžius, net misingines rankenas nuo durų nulupinėjo! Grobė lygiai naujus, lygiai senus daiktus. Ir grobė, atrodo, ne tam, kad naudotų iš to turėtų, o tik tam, kad pagrobtų...

Pavyzdžiui, iš Vilniaus Prekybos rūmų pagrobė daug rašomų mašinelių. Sargas, kuris tą grobimą matė, pasakojo, kad kareiviai nešė tas mašines ir nuo šaligatvio visu užsimojimu mėtė ir sunkvežimį vienas ant kito... Kas bent šioji tokį supratimą turi apie rašomą mašinėlę, tam aišku, kas iš tų mašinelių beliko...

Iš Vilniaus buvo išvežtos visos spaustuvių mašinos. Vėliau, daugiau kaip po pusės metų žmonės, grįžusieji iš Rusijos kalėjimų (kelioliką žinomų asmenų Lietuvos vyriausybė išprašė paleisti...) pasakojo, kad matė tas mašinas suverstas Baranovičių ar Baltstogės geležinkelio stotyse suverstas po atviru dangum, surūdijusias, suardytas ir sulaužytas...

Buvo išvežtas visas radijo aparatų fabrikas. Išvežtas su visais darbininkais... Niekas nebesužinojo, nei kur to fabriko mašinos dingo, nei kur darbininkai...

Apie visa tai rugsėjo gale, tai yra lygiai prieš dešimt metų nuo šios dienos. Kauną ir visą tada dar laisvą Lietuvą pasiekė tik miglotos žinios, bet jau ir to buvo gana, kad visus apimtų didžiulis nerimas.

Lenkų laivas iš Estijos paspruko...

Vieną dieną laikraščiuose pasirodė žinia, kad iš Estijos sostinės Talino uosto paspruko lenkų povandeninis laivas, kuris ten buvo įplaukęs bėgdamas nuo vokiečių ir buvo internuotas. Pagal neutralumo taisyklės, estai turėjo tą laivą laikyti ir neleisti jam išplaukti nei jūrininkams išvažiuoti iki pat karo pabaigos...

Pradžioje niekas dėl tos žinios nesusišaudino. Atrodė, kad čia gali būti tik vokiečiai nepatenkinti, nes jie gi su Lenkija kariavo... Bet kadangi Lenkija buvo jau nugalėta, tai ir vokiečiai dėl to labai nesijaudino. Gal ten kur nors kanceliarijose ir parašė estms kokį papeikimą raštelį už nepriežiūrą, tai yra, už blogą neutralumo pareigų neįvykdymą, ir viskas.

Bet netrukus pasirodė, kad tuo laivo pabėgimu labai įtartinu susirūpinimo pradėjo rodyti... Maskva! Tai įvyki labai išpūtė oficiali Maskvos žinių agentūra TASS, apie tai tuoj pradėjo labai daug rašyti sovietų laikraščiai, pradėjo kalbėti per radiją...

— Kas gi čia dabar? — klausime vienas kitą. Argi tikrai Maskva pasidarė tokia nuoširdi Hitlerio talkininkė, kad Hitlerio reikalais labiau serga, negu jis pats?

Ir štai, po šitų "parengiamųjų apšaudymų", pasirodo kita žinia:

Molotovas kviečia Estijos Užsienių Reikalų Ministerį atvykti į Maskvą...

Lietuvoje ta žinia sukėlė nerimo ne ką mažiau, kaip

Orlaivio kelionė aplink pasaulį prieš 20 metų

Šįmet sukako 20 metų, kai Jau, jau, atrodo, orlaivis trenks garsusis "Graf Zeppelin" orlaivis per 21 dieną apskriejo aplink pasaulį. Šis įvykis tada buvo labai plačiai išgarsintas viso pasaulio spaudoje. Šiandien įdomu prisiminti, kas paskatino orlaivio statytoją tai kelti.

"Grafo-Zeppelino" statytojas vokiečių dr. Eckener, atlikęs pirmąją kelionę savo orlaiviu iš Vokietijos į New Yorką, tvirtino, kad ateityje tokie laivai palaikys reguliary susisiekimą tarp Europos ir Naujojo Pasaulio.

Tačiau skeptikai tvirtino, kad tik palankių oro sąlygų dėka kelionė pavyko ir apie pastovų, nuolatinį skraidymą nesą ko galvoti.

Dr. Eckener ryžosi šį nepasitikinimą sugriauti, išsirengdamas antrai kelionei per Atlantą.

1929 m. gegužės mėn. "Grafas Cepelinas" pakilo iš Vakarų. Perskridus Prancūziją ir vos pasiekus vandenyną, vienas po kito ėmė gesti motorai. Žinoma, orlaivis turėjo grįžti atgal. Pasiekęs Prancūzijos padangę ir beturėdamas tik vieną veikiantį motorą, sukiai bevaldomas orlaivis pateko į audrą.

Tuoju buvo išsiųstas SOS signalas. Pagalbon atskubėjo pirmiausia prancūzų kariuomenės motorizuoti daliniai. Visai žemai skrisdamas orlaivis jau rengėsi įmesti inkaro virvę, tik staiga vėjas pagavo jį ir iškėlė į pusę laimingą orlaivį tiesiai į uolą...

Tačiau aną tamsią valandą dr. Eckenerio galvoj kilusi mintis neapleido mokslininko. Ji patiko ir Amerikos laikračių karaliui Hearstui: už teisę informuoti Amerikos spaudą apie planuojamą kelionę jis pasiūlė 100,000 dolerių. Ir tų pačių metų rugpjūčio mėn. 15 dieną "Grafas Cepelinas" vėl pakilo.

Jo keleiviai — Vokietijos ir kitų šalių laikraštinkai. Bilieto kaina — 7,000 dolerių. Kelionės tikslas — apskristi aplink pasaulį. Šį kartą kelionė pavyko. 10,000 km. be nusileidimo iki Tokio, toliau San Francisco, New Yorkas ir vėl atgal Vokietijon, prie Bodeno ežero.

Tuo garsi kelionė ir pasibaigė. Šiandien ji baigiama užmiršti, ir niekas nebegalvoja jos kartoti. Milžiniški ir greitai lėktuvai privertė užmiršti, palyginti, vėžio žingsniu skrendantį orlaivį.

VI. VR.

Greetings and Best Wishes to Our Friends

STARK BAKERY

Specializing in Wedding Cakes and Pertiser

15001 St. Clair Ave. PO 7453

Greetings to Our Many Friends and Patrons

MARIE'S NUT SHOP

10201 Euclid Ave. GA 9792

Best Wishes to My Many Friends and Patrons

MILLER'S SHELL Service Station

Engine Tune Up Brake and Clutch Service

East 140th St. & Darley Ave. GL 0006

Best Wishes to My Many Friends and Patrons

Clay Hawkins Sunoco Service Station

Kelley - Spring Tires and Batteries. — All General Mechanical Repairs and Auto Overhauls

1532 East 65th St. HE 3430

GREETINGS to My Friends and Patrons

CARL KEEPER Garage

Expert Chevrolet Repairs

1318 East 188th St. KE 1032

Best Wishes to Our Friends and Patrons

Ashbury Beverage Store

We Carry a Complete Line of All Beverages — Free Delivery

11019 Ashbury Ave. GA 7773

Greetings to Our Many Friends

LINWOOD Dry Goods Store

1713 East 55th St. EN 6918

Žinoma kino artistė Virginia Mayo netrukus pasirodys filmoje "Visuomet palik juos besijuokiančius". Bet šia proga ji rodo, si, kad pagirtų Cutex nagų laką, kurį ji vartoja.

GREETINGS AND BEST WISHES to Our Lithuanian Friends

CLEVELAND GAS HEATING CO.

Gas Conversions Burners — Gas Air Conditioners Roberts Gordon Conversions Burners — Janitrol

3293 Kildare Road FA 5513

GREETINGS AND BEST WISHES

AMERICAN STAMPING COMPANY

978 East 64th St. HE 2870

GREETINGS AND BEST WISHES to Our Many Friends

STROUD AWNING

Since 1910 a complete Awning Service

724 East 152nd St. GL 5635

BEST WISHES to Our Many Friends

A. H. PELZ COMPANY

Book Binding

1825 East 18th St. TO 1-1882

BEST WISHES to Our Friends and Patrons

HEILMAN FURNACE & APPLIANCE COMPANY

GAS, OIL and COAL FURNACES

750 East 152nd St. GL 9063

GREETINGS AND BEST WISHES

A. F. GOLDENBOGEN CO.

GENERAL INSURANCE

750 Terminal Tower MAIn 2165

NAUJAKURIAI

AR TAI REIKALINGAS NORAS?

Rugsėjo 16 dienos DIRVOJE skaitau trumpą pranešimą iš Waterburio, pavadintą "Nori tremtinių draugijos". Pranešime pasakyta: "Mokyklos reikalus besvarstydami susirinkime tremtiniai iškelė ir savos organizacijos reikalą. Plačiau to klausimo nediskutavus, vienbalsiai (19 asmenų) pasisakyta už tremtinių draugijos įsteigimą, ir keli asmenys įpareigoti sušaukti tam reikalui specialų susirinkimą".

Kadangi nepasakyta, kas ta sava organizacija, ir kokių pagrindu manoma kurti, tai negalima rimtai spręsti nei apie jos reikalingumą nei naudingumą.

O bendrai į tą reikalą pažvelgus, kyla klausimas: — Ar tai seniai gyvuojančios lietuviškos draugijos tremtiniams yra svetimės? Ką tremtiniai, kurie dabar jau nei be tremtinių, bandys atsiekti per taip vadinamą "savo" organizaciją? Ar tokia organizacija tikisi pagerinti bendrą organizuotąjį veikimą? Ar tikisi padaryti ką nors, ko negalima padaryti per esamas organizacijas?

O juk, rodos, yra Amerikoje daug ir labai įvairių organizacijų. Tiek daug, kad kartais imi ir pagalvoji nuodėmingai — ar tik ne per daug?...

Yra ir politinių, ir kultūrinių, ir šalpos ir apšvietos...

Bent jau savo įstatuose ar nutarimuose užrašytais tikslais esamos draugijos tikrai apima, mano nuomone, visokius gerus tikslus, kokius tik begalima išgalvoti. Jeigu jos ne visos savo užsiėmimus įvykdo, tai jau kitas klausimas. Bet gi kurio pranašo knygoje yra parašyta, kad tremtinių "sava" draugija tikrai daugiau padarys, negu tos esamos organizacijos, papildytos naujomis jėgomis. ...

Rodose vienu — kitur jau ir yra atskiros tremtinių draugijos, bet kad iš jų išeitų koki nors stebuklas — to dar neteko girdėti.

Senosios organizacijos naujiems ateiviams atrodo gal kartais ir keistos: savotiška sistema, savotiški papročiai...

Bet neniekinkit labai tų keistumų! Gal tie keistumai visgi padėjo (arba jau bent nesukliudė!) ne visai menku dalyku pasiekti. Tarp tų pasiektų tikslų būtų galima paminėti kaip tik tremtiniams bendrai ir individualiai siūstą ir dar siūčiamą paramą, na, ir tu pačiu tremtinių atsiradimą šioje šalyje, kurie kaip tik dabar čia atsirada kažin kodėl būtinai nori atskirai organizuotis...

Leiskite dar kartą paklausti, kurio svarbaus tikslo galima pasiekti buvusiams tremtiniams atskirai susiorganizuojant?

Ar lengviau surasite darbą, ar greičiau susirasite pastogę, geriau padėsite įsikurti paskui jus atvykstantiems? Ar gal rūpestingiau padėsite stovyklose pasilikusiems? Ar jums vieniems bus lengviau savo vaikams mokyklėle įsisteigti, ar jūs vieni lengviau galėsite laikraščius išlaikyti, knygas leisti? Ar vieni atsiskyrę pasekmingesnius kultūrinius parengimus suorganizuosite? Ir, galop, ar vieni padėsite Lietuvai laisvę atgauti, geriau pasieksite Amerikos valdžią su Lietuvos reikalų priminimu?

Esamos organizacijos, rodos visose paminėtose veikimo sferose yra šį tą padariusios. Jei savo energiją ir sumanumą tas organizacijas sustiprinsite, tai jos ir dar šį tą padarys... Tas "šis tas" kai kuriais atžvilgiais buvo gana didelis. Prisidėkite — gal bus dar didesnis. Bet jei vie-

ni sau atsiskirsite, tai mažai ką galėsit padaryti.

Girdėjau, kai kurie sako, kad esamos organizacijos visos partiškos, o tremtinių draugija būtų visiems bendra. Kam tokiems — visiems: ar tai visiems "naujai atvykusių partijos" nariams? Mano protu, tai nelogiška bijant partijų — dar vieną steigti... Nes atskiras organizavimasis — kas gi yra, jeigu ne nauja partija?

Kitas sako, kad naujieji ateiviai nori užkrėsti Amerikos lietuvių visuomenę vieningo susiorganizavimo pavyzdžiu...

Aš nežinau, ar tas "užkrėtimas" labai reikalingas, ar jis nebūtų pavluotas. Kur vieningumas būtinai reikalingas, ten jis ir yra, o jei kitose srityse veikiamie susigrupavę pagal savo

nuomones ar simpatijas ir taip susigrupavę veikime palenktyniaujame, tai čia nėra blogas dalykas. Ir dar aš labai abejoju, ar bus kuo "užkrėsti", nes mes matom, kad kai kurių srovių naujieji ateiviai net su savos srovės organizacijomis ar nesutaria, ar nepatenkinti jomis, kad kuria savas, atsivežtines srovines organizacijas...

Grįžtu dar prie pranešimo, kuris pakurstė mane šituo klausimu kalbėti. Jame yra dar vienas dalykas, kuris mane stebina: "... Plačiau to klausimo nediskutavus, vienbalsiai pasisakyta už tremtinių draugijos įsteigimą".

Aš darau išvadą, kad tas nutarimas tik todėl taip lengvai ir vienbalsiai priimtas, kad nutarė visai nediskutavę, tai yra... neapgalvoję. Na, o neapgalvoto žingsnio reikšmę visi gi žinom...

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Š. m. rugsėjo 19 d., laivu "General Hersey" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Abromaitis Petras, Anna, Rita — Chicago, Ill.

Abelskis Povilas — Chicago, Ill.

Augustinavičius Valerija — Newton Falls, Ohio.

Acalinas Anastazija, Zita, Bronislovas — Brooklyn, N. Y.

Ambrozaitis Richardas, Pranciška, Augustas, Jonas, Elena — Allen, Michigan.

Banelis Vytautas — Medford, Mass.

Balukevičius Gediminas, Vanda — Yonkers, N. Y.

Bielinis Kipras — So. Boston, Mass.

Buinevičius Valerija — Wethersfield, Connecticut.

Balcūnas Valerijonas, Elena, Danutė, Antanas — Hartford, Conn.

Bartašius Bronius — Chicago, Ill.

Bernotas Juozas, Kazimiera, Marija, Virginija — Chicago, Ill.

Bartkus Antanas — Brooklyn, Mass.

Bendorfiene Marijona — Bronx, N. Y.

Celkis Petras — Fair Lawn, N. J.

Ceperavičius, Borisas, Zinaida, Aleksandra, Raisa — Cincinnati, Ohio.

Cosnavičius Vytautas, Stasė, Algirdas, Liudvika — —

Daubaras Bronė — Baltimore, Md.

Dalinkevičius Kazys, Marė — Derby, Pa.

Daugirdas Jonas, Vincė — Phila., Pa.

Edukevičius Kazys, Petronėlė, Marija — Elizabeth, N. J.

Elvikis Adele, Jūratė, Danguolė — Chicago, Ill.

Gavėnas Vytautas — Phila., Pa.

Greičūnas Jonas — Shrewsb., Mass.

Gulbinas Vincas, Aldona, Nijolė, Vytautas, Petras, Genutė — Manchester, Conn.

Gravrogas Julius, Olga — Cleveland, Ohio.

Gureckas Algimantas, Magdė — Philadelphia, Pa.

Ilginis Vladas, Stasė, Kastytis, Danguolė — Broadhenth, Oregon.

Izdūnis Romualdas — E. St. Louis, Ill.

Jansonas Albertas, Berta, Kurtas, Renhotz — Newark, N. J.

Jameikienė Bronė — Kenosha, Wisc.

Chicago, Ill.

Mazonas Eugenija, Irena — Chicago, Ill.

Mockaitis Marcelė, Algimantas — Arlington, Virginia.

Montvila Jurgis, Halina, Vidmantas — Brooklyn, N. Y.

Matusevičius Aleksas, Aleksas — Kenosha, Wisc.

Maziliauskas Jadvyga — Cicero, Ill.

Medžiūnas Balyš, Stasė, Nina — Elizabeth, N. J.

Merkelis Jonas, Marija, Jonas, Adolfas — Amsterdam, N. Y.

Mickevičius Petras, Agnietė, Stasė, Adolfas, Vytautas, Zuzana, Regina, Stasys — Phila., Pa.

Madekis Jonas, Anelė — Waterbury, Conn.

Matusevičius Klemensas, Ona, Stepas, Ona — Cleveland, Ohio.

Morkienė Jadvyga — New York, NY.

Nagys Martynas, Janina, Sigytas — Brooklyn, N. Y.

Nevulis Petronėlė, Antanas, Alfonsas — Warwick, Ohio.

Paulikaitis Anė — Collinville, Ill.

Pemkis Izabelė, Regina — E. Hartford, Conn.

Pempė Felix, Erna, Irena, Edita — Philadelphia, Pa.

Penčyla Stasys, Jadvyga, Giedrius, Rimantas — Chicago, Ill.

Petruskevičius Jonas — Paters., N. J.

Petrutis Domicelė — Chicago, Ill.

Požėla Vytautas, Irena — Rensselaer, Ind.

Pukevičius Antanas — Plains, Pa.

Radauskas Vera — Waterbury, Conn.

Raulinaitienė Kristina — Euclid, O.

Raulinaitis Vytautas — Cleveland, O.

Razevičienė Marcelė — Chicago, Ill.

Reška Anatolius, Elena — Waterbury, Conn.

Ribokas Petras, Elzbieta, Viktorija — Dalton, Pa.

Rutka Motiejus, Jadvyga, Daiva, Vidas, Justas — Cartago, N. Carolina.

Pilicienė Agota — East Chicago, Ind.

Best Wishes to My Friends and Patrons

KRAMER'S GARAGE

Kramer's Storage and General Repairs Best in Town

1030 Summer Ave. CH 1242

Greetings to Our Many Friends and Patrons

MALL CAFE

J. B. Rose, Proprietor

634 Lakeside N. W., opposite City Hall CH 9445

Best Wishes to Our Friends and Patrons

McCLENNEY'S Cleaners

Famous for its fine Cleaning

11005 Primrose Ave. GL 6495

Matukas Juozas, Irena, Beatrice —

Santvaras Stasys, Elena, Algimantas — Stony Brook, N. Y.

Simaitis Vladas, Stanislava, Silvija, Vytautas — Chicago, Ill.

Sirutis Aloizas, Gražutė — Chicago, Ill.

Stiklius Ona — Chicago, Ill.

Senauskas Vytautas — Wheat Field, Ind.

Stasiūnas Vincas, Aldona — Stottsville, N. Y.

Steponaitis Jonas, Izabelė — Brooklyn, N. Y.

Strazdas Zigmantas, Marta, Arūnas, Vald. — Hartford, Conn.

Sutkus Bronius, Vanda, Virginija — Palo Alto Pl. Inc., La.

Stanionis Pranas — Detroit, Mich.

Stankevičius Ignas, Marija, Viktoras — Cleveland, Ohio.

Šutas Juozas, Bronė, Bronislava — So. Boston, Mass.

Svaras Jonas, Aleksandra, Juozas, Jonas, Marija — Cicero, Ill.

Tamošiūnas Vincas, Ona — Tipton, Ind.

Ugintas Rapolas — Philad., Pa.

Vasiukevičius Juozas, Antanina, Joana, Rimvydis — Mathews, La.

Vaicekauskas Petronėlė — Almont, Mich.

Varnaitis Juozas, Stanislava, Dionas — Chicago, Ill.

Varnas Adomas, Marija — Chicago, Ill.

Visėinis Petras, Miroslava — Brockton, Mass.

Zakevičius Boleslovas, Sofija — Massachus., Virg.

Zemaitis Marija — Pheonixville, Pa.

Š. m. rugsėjo 21 d., laivu "General Holbrook" į Bostoną atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adomavičius Vladas, Jadvyga — Akron, Ohio.

Antanėlis Algimantas — Omaha, Nebr.

Baliūnas Edmundas, Viktorija, Ričardas — Middle Village, N. Y.

Baranuskas Zigmantas, Marija, Romualdas, Ilona — S. Boston, Mass.

Bastys Marija, Klemensas, Vaidotas, Aleksas, Rimvydas, Vituolė — Chicago, Ill.

Cekavičius Juozas, Stefanija — Brooklyn, N. Y.

Dobkevičiūtė Aleksandra — New York, N. Y.

Daugalis Mikas, Elzė, Mėta, Gerardas — Antioch, N. Carolina.

Daunys Kazys, Bronė — Cicero, Ill.

Dobkevičius Aleksandras, Sigrida — Brooklyn, N. Y.

(Perkelta į 3-čią pusl.)

Best Wishes to Our Many Friends and Patrons

from

MITCHELL'S Beauty Salon & Mitchell's Furniture

1900 W 25th St. MAIn 1188

Greetings and Best Wishes

Greyhound Restaurant

Serving the Finest Foods

2523 Hamilton Ave. PR 9049

Greetings to Our Friends and Patrons

HY'S MASTER Food Market

Choice Meats and Groceries

7700 Kinsman Rd. DI 7520

Greetings to Our Many Friends and Patrons

QUALITY MARKET

We Carry the Best in All Foods

14820 St. Clair Ave. MU 3478

Greetings to Our Friends and Patrons

LONGFELLOW Meat Market

609 East 140th St. GL 1003

Naujas rudeninis kostiumas, kuriuo didžiuojasi Lebow Brothers firma. To kostiumo kaina esanti — \$75.

Greetings to Our Many Friends and Patrons from

BLUE DINE CAFE

Finest Choice Wines — Liquor — Beer and Fines Foods

6911 St. Clair Ave. EX 2540

Greetings to Our Friends and Patrons

Parkview Fruit & Vegetable Market

The Finest Foods in Town

9204 Kinsman Rd. BR 3242

Greetings to all Many Friends and Patrons

KURTZ DRUG Co.

14715 Detroit Ave. BO 2200

Greetings and Best Wishes

FROM A FRIEND

* * *

Best Wishes to Our Friends and Patrons

RADIO BROS. Groceries

We Carry a Complete Line of Fine Foods

969 Nathaniel Rd. IV 1169

Greetings to All Our Friends and Patrons

Crawford Beverage

We have a Complete Line of Wines — Beer — and Beverages FREE DELIVERY

1761 Crawford Rd. GA 2680

Greetings and Best Wishes

Paul H. Torbet

CITY SOLICITOR

Euclid, Ohio

BEST WISHES to Our Friends and Patrons

SHORE RADIO SERVICE

We specialize on all standard Makes of Radios and Television Installation and Maintenance

15232 Waterloo Rd.

IV 6211

GREETINGS to Our Lithuanian Friends

SAM'S FOOD MARKET SAM'S FOOD & SNACK BAR

Super Market — Full Line of Fine Meats — We give and redeem Eagle Stamps Open 7 Day a Week

14070 Euclid Ave.

MU 9768

BEST WISHES to Our Friends and Patrons

CONTINENTAL BAKING CO.

11434 Superior Ave.

CE 3729

GREETINGS to All the Lithuanian People

from

MAILANDER CO. - Builders

27950 Lake Shore Blvd., Euclid, Ohio. RE 1775

GREETINGS AND BEST WISHES to Our Friends and Patrons

ROBBINS HARDWARE CO.

Carrying a Complete Line of Hardware Supplies

6501 Lorain Ave.

AT 8147

GREETINGS AND BEST WISHES

from

ST. CLAIR CUT STONE CO.

Cut Stones for Home Building

19507 St. Clair Ave.

IV 2442

GREETINGS to the Lithuanian People

ELMER & ROSE DOG HOUSE

Center Ridge & Clague Rd.

ED 9825

GREETINGS AND BEST WISHES from

A. D. BUSH GARAGE

General Auto Repairing

1753 Doan Ave.

GL 8108

Štai kas dabar dedasi Lietuvoje!

Tai yra iš Lietuvos per geležinę uždangą atneštos žinios apie lietuvių trėmimus į Sibirą. — Tų žinių santrauka, oro paštu gauta iš Europos, buvo paskelbta DIRVOJE prieš du mėnesius. — Dabar spausdiname pilną pranešimą apie 1948 metų trėmimus. Jo pradžia buvo DIRVOS 38-me numeryje. — Vėliau bus rašoma apie ŠIAIS METAIS įvykusius trėmimus. — Žinios gautos per visai patikimas rankas.

BAISIOJI DIENA

Atėjo baisioji trėmimo diena. Dar saulei nešvitus, MVD "operatyvinės" grupės apsupo tremiamosios šeimos namus ir stiprūs buožių smūgiai į duris prikėlė išsigandusius nelaiminguosius iš lovų. Į vidų įsiverždavo 5-10 rusų, lydimų vieno stribo. Patikrindavo, ar visi šeimos nariai yra namie, perskaitydavo kaž kokį raštą, kad tas ir tas pilietis yra 10-čiai metų ištremiamas į Sibirą. Už ką ištremiamas, nebuvo nurodoma. Ištremiamiesiems neva buvo leidžiama pasiimti maisto ir drabužių daugiau nei 100 kg, tačiau tikrumoje tai priklausė nuo operatyvinės grupės viršininko nuotaikos. Buvo atsitikimų, kad leido pasiimti, kiek nori. Bet buvo ir atsitikimų, kad duonos kepalą perplaudavo pusiau ir leido pasiimti tik atrežtą kepalą pusę, sakydami: "Tau ir to greit nebereikės..."

Trėmimo vaizdai nepaprastai baisūs. Visur pilna rusų kariuomenės. Girdėti moterų ir vaikų klyksmai. Šen ir ten matyti gaisrai. Girdėti stiprūs šaudymai, kada rusai ir stirbai apšaudydavo bėgančius slėptis žmones.

Rusams buvo duotas įsakymas šaudyti net moteris ir vaikus, jei tik pamatys juos bėgančius. Sužeistiems kai kada buvo suteikta pagalba ir veždavo į ligoninę, bet tai nepaprastai retai... Dažniausia sužeistiems nebuvo suteikta jokios pagalbos, nors buvo sužeistų net į vidurius. Pavyzdžiui: TOMKEVIČIUS, šlapikų kaimo, Seirijų valsč., Alytaus apskr., mirė pakeliui neaprašomosiose kanciose. Reikia pabrėžti, kad daug žmonių, ypač tie, kurie buvo patekę į rusų rankas, — tyčiom bėgo, nors matė, kad nepabėgs,

nes vilties išbėgti nebuvo; tačiau jie bėgo, nenorėdami palikti savo tėvynės ir norėjo čia mirti, negu mirti neapkenčiamoje rusų žemėje.

STIRBŲ SIAUTEJIMAS

Nelaimingiesiems dar besirušiant į kelionę, iš kurios jie gal jau niekuomet negrįš, stirbai pradėdavo "turto suvisuomeninimą" — daužyti langus, draskyti šventųjų paveikslus, laužyti baldus, deginti bites, griauti pečius. Grobdavo tiesiai iš šeiminių rankų daiktus, nešdavo slėpti, kad kitą dieną atėję galėtų susirinkti tuos daiktus, kuriuos iš nelaimingųjų pačiu liudniausiu jų gyvenimo momentu buvo išplėšę stirbai. Iš nelaimingųjų šaipydavos: "Ko verkiat — baltos meškos jus nuramins", arba: "Niekio, meškos ten išgyvena ir jūs išgyvensit".

Keikdavo ir vis ragindavo gyventojus greičiau išsinešdinti, nes tuo būdu daugiau turto atliktų stirbams.

Kai žmonės pasirodė, v. o. juos veždavo jų pačių arkliais į miestelį, kur iš anksto būdavo paruoštas spygliuotom vielom aptvertas gardas, į kurį suvarydavo nelaiminguosius. Kartu į miestelį išvarydavo ir gyvulius, kurių baubymas maišėsi su moterų raudomis ir rusų keiksmais...

Gegužės 22 d. trėmimas vyko smarkiai lyjant. Neparastos kancios buvo tų motinų, kurios su vaikais šalo miške, bet dar sunkesnė padėtis buvo tų motinų, kurios su vaikais pateko į tą gardą ir turėjo gulėti į purvą, išmėndžiotą daugelio kokių, kartu su vaikais ir laukti kitos dienos ryto.

Kitą rytą ant greitųjų buvo "sudaromos" bylos. Šaukdavo iš eilės gyventojus ir versdavo pasirašyti, kad savą noru išvyksta, bėgdami nuo "banditų".

Visi, kurie sutiko pasirašyti, — jų buvo mažai, — buvo apgyvendinti Sibire lengvesnės sąlygose, kiti visi blogesnėse. Paskui atvažiuodavo mašinos. visi tremiamieji suvaromi į jas ir vežami į geležinkelio stotis, kur stovėdavo jau parengti vagonų ešalonai su spygliuotomis vielomis ant vagonų langelių. Iš čia išveždavo nelaiminguosius į svetimą kraštą bado mirčiai.

Nesinori tikėti, kad tai vyksta XX amžiuje. Visa tai matydami, pradėdi visa širdimi nekęsti vakariečių, kurie tuo laiku sėdi prie apvalių stalų su hani-balais ir svarsto įvairias žmogaus teisės "ginti" rezoliucijas, kurie jaudinasi ir protestuoja dėl 10 graikų profsąjunginių narių, tokių pat kaip niekšai stirbai Lietuvoje, ir kurie nesijaudina, kada milijonai žmonių yra išžudoma.

Su tremiamaisiais visą laiką yra elgiamasi labai žiauriai — patyčios, buožių smūgiai lydi juos... Ypač žiaurumu pasižymi "katiušos" ir stirbų moters. Jos akmenimis puola, spardo, spiaudo nelaiminguosius. Patys rusai stengiasi sudaryti iškilmingą, šventišką nuotaiką. Išsipuošę angliškais ir amerikoniškais drabužiais, vaikšto po miestą ir demonstruoja. Vakaro, po darbo, jiems prasideda balius.

Dėl pagrobto turto iš nelaimingųjų įvyksta visuomet mūstybės. Per šias dienas žūsta milijonai turto, kurį išdrabsto nuovokos neturį rusai ir vietiniai išsigimėliai. Sunaikinamas turtas, kurį žmonės per daugelį metų savo kruvinu prakaitu įgijo, krovė. Sunaikinamos gėrybės ir pasikesinama į brangiausį žmogaus turtą — gyvybę. Tūkstančiai gyvulių, kurie būna suvaromi į miestelius, daugumas išstampa. Juos išmeta netoli miestelio, nuo ko oras apylinkėse būna nežmoniška užterštas.

ISLYDI HIMNAS IR VARPAI

Išvežamųjų daugelis laikosi išdidžiai.

Gieda Tautos Himną ir partizanų dainas, pasigirsta šauksmai: vistik mūsų nenugalės Nelaiminguosius lydi varpai, kuriuos gal jie girdi paskutinį kartą. Ir dingsta tremiamieji kelių posūkiuose.

Didesniuose miesteliuose išvežimo dieną visos gatvės užplūstos raitosios milicijos, MVD mokyklų auklėtinių ir kariuomenės. Miestuose beveik ties kiekvienu namu stovi sunkvežimiai, aplink nardo mėlynkepuriai. Girdėti moterų ir vaikų klyksmai. Pasitaiko, kad žmonės šoka iš kelinto aukšto, kad užsimuštų ar išsigelbėtų.

Daugiausia buvo išvežta moterų, vaikų ir senų, viso apie 70%. Daugumas tremiamųjų buvo mažametiai ūkininkai. Pravedus statistiką, rasta, kad Alytaus, Varenos, Lazdijų apskrityse buvo ištremta apie

Greetings to Our Many Friends and Patrons

Belskis Food Market

A Friendly Place to Trade The Finest Foods

5809 White Ave. EX 1297

4,500 asmenų ir liko 14,000 ha nedirbamos žemės.

Išvežimo planas vistiek išpildytas tik 1/3, nes daugumai pavyko pasislėpti.

Ypač nemalonu bolševikams, kad dauguma vyrų pabėgo. Aišku, jie padidino partizanų eiles.

"AMNESTIJA"

Norėdami išvengti partizanų didėjimo, bolševikai paskelbė "amnestiją" tiems, kurie pabėgo. Paskelbė "amnestiją", rašinėjo išėjusiems į partizanus, norėdami tiesiai juos pasiekti. Vieną tokį laišką Dainavos apygardos organas "Laisvės Varpas" 1948 m. gruodžio mėn. paskelbė straipsnyje "Majoras Grišinas Laisvės Labdarys". Tai buvo Prienų apskr. MBG viršininko GRISINO LAISKAS, rašytas Adomui BARTOŠEVIČIUI, partiz. NARSUOLIUI, gyv. Birštono v., kuris gegužės 22 d. pabėgo rusams iš nagų. Jį rusai, apie 13 kareivių, su dviem kulkosvaidžiais vijosi apie 4 km. visą laiką apšaudydami visų ginklų ugnimi. Tačiau Bartoševičiui pavyko pabėgti ir dar tą pačią dieną paimti ginklą į rankas. Jo jaunesnis brolis Jonas, 15 metų, po kurio laiko buvo areštuotas. Per jį rusai pasiuntė NARSUOLIUI laišką. Laišką partizanas perdavė savo dalinio viršininkui. Pasistengsim atpažinti, kiek atsimenam, to laiško rašybinis ir minties deimaniukus.

"Adomas, šiandien aš sutikau Jūsų brolį UONAS, kuris sėdi Ezne (Jėznas) MG B. Jis yra visas apiplyšęs ir utelėtas ir atrodo kaip koks pabėgėlis. Aš paklausiau Jūsų brolio kodėl jis taip atrodo ir kodėl jis slapstosi. Jis man atsakė, kad bijo išvežimo iš savo krašto ir kad tu randiesi bandai. Apklausinejas Jūsų brolis Uonas sužinojau, kad Jūs randates bandai, nes bijotes išvežio iš savo krašto. Tarybinė Vyriausybė dovanoja tem žmonem katre buvo pasislepa ta diena, kada buvo išvežimas ir dabar laisviai gyvontti koki nori iš Lietuvos apskričiu. Duok atsakymas per savo brolis Uonas iki 13 rugpiutis" (pasirašė majoras Grišinas, Prienų aps. MGB Viršin.). (Bus daugiau)

Greetings and Best Wishes to Our Friends

Moses Auto Sales

Finest Used Cars

7214 Euclid Ave. EN 6882

Best Wishes to Our Friends and Patrons

Powel's Resturant

Serving the Finest Choice Foods

2550 Payne Ave. CH 9555

Greetings to All Our Friends and Patrons

Uptown TAYLORS & FURIERS

10614 St. Clair Ave. GL 0499

Nauja mada — patogus būdas sienų dėmės paslėpti. Šiame paveiksle rodomas neva kambarys papuošalas, kilnojama sienelė, kuri išikrųjų tik slepia sunkiai pačalinamą dėmę kampe.

Greetings to My Many Friends and Patrons

BONKAT'S TAVERN

Serving the Finest Wines and Beers

Chardon and Richmond Road IV 9553

Greetings and Best Wishes To All Our Friends

SIMON'S CAFE

Finest Choice Wines — Liquor — Beer

JOHN SIMON, PROPRIETOR 13317 Madison Ave. LA 9769

Greetings to Our Friends and Patrons from

Blue Point Cafe

Choice Sea Food — Restaurant Liquor, Beer and Wines

2030 East 9th St. PR 8568

Greetings to Our Lithuanian Friends

East Side HEALTH STUDIO

Hours 9:30 AM to 9:30 PM

7829 Euclid Ave. EN 5266

Best Wishes to Our Friends and Patrons

L. M. MILLER

Meats and Groceries Fresh Fruits and Vegetables

11426 Woodland Ave. RA 9161

Best Wishes to My Friends and Patrons

ELWOOD BAKERY

Finest Baker Goods in Town

15204 Madison Ave. AC 4338

Greetings and Best Wishes to My Friends and Patrons

TRACY'S TAVERN

Finest Choice of Wines — Liquor — Beer

434 East 200th St. IV 9510

Best Wishes to My Many Friends from

Glendale Beverage Delicatessen Store

Complete Line of All Beverages Free Beer Delivery

3918 East 140th St. LO 9874

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

(Atkelta iš 2-o pusl.)

Druskis Mikas — Baltimore, Md.
Dymša Romualdas, Marija — La Port, Ind.
Gaušas Antanas ir žmona — Chicago, Ill.
Gedvilas Vaclovas, Birutė, Salvini-ja, Mykolas — Brooklyn, N. Y.
Grybauskienė Adelė, Janė — Worcester, Mass.
Jankauskas Benediktas — Worcester, Mass.
Jovaiša Eduardas, Agota, Aleksas — Brooklyn, N. Y.
Jucevičius Juozas, Apolonija, Janina — S. Boston, Mass.
Jurgutavičius Petras, Salomėja, Leokadija — El. Norwalk, Conn.
Juškus Albinas, Pranciška, Vytautas, Bernardas — Chicago, Ill.
Kalinuskas Aleksandra, Irena — Oakville, Conn.
Kirkilas Mykolas — Chicago, Ill.
Lickus Petras — Baltimore, Md.
Ludžius Jonas, Pranė, Juozas, Marė — New Britain, Conn.
Mickus Matas, Stasė — Froosil, Mich.
Mikolajūnienė Ona — New York, N.Y.
Milkoraitis Emilis, Marta, Ema, Gerda, Jonas, Rimantas — Cumberland, Va.
Miniukas Valerijonas, Eleonora, Džugas — Hartford, Conn.
Parulis Albinas, Izabelė — Worcester, Mass.
Petkevičius Eduardas, Grasilda — Charlottesville, Va.
Rascianskas Vladas, Anelė, Regimantas — Minn.
Rickus Aleksandras, Bronė, Loreta, Elena — Honesdale, Pa.
Satelkis Vladas, Vanda — Providence, R. I.
Starčenkaitė Janina — ----
Szeraj Ona, Janė — Cicero, Ill.
Vasilionis Bronius, Povilas, Teklė, Petras — Linden, N. J.
Venckus Jonas, Bronė, Romas, Laimis, Danutė, Juozas — So Boston, Mass.
Zelba Pranas — Philadelph., Pa.

Š. m. rugsėjo 24 d., laivu "General Blatchford" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:
Adomavičius Vladas, Liucija — Paterson, N. J.
Bagdonavičius Vladas — Philad., Pa.
Baltrušaitis Antanas — Baltimore, Md.
Barcaitė Lilli, Anastasia — Chicago, Ill.
Bikulčius Stasys, Zofija, Vytautas, Bronislavas, Rymantas, Vladas, Stasys — Waldorf, Md.
Biliūnas Vytautas — Stamford, Conn.
Buška Vytautas — Chicago, Ill.
Dagys Antanas, Petronėlė, Vytautas — Dayton, Ohio.
Dmukauskas Ona, Simanas — Chicago, Ill.
Dobrovolskis Valė, Alvinas — Chicago, Ill.
Furmonavičius Petras, Uršulė, Petras, Aušra — Woodhaven, N.Y.
Gaikevičius Vladas — Philad., Pa.
Jurgilas Stasys, Vanda — Chicago, Ill.

Š. m. rugsėjo m. 26 d., laivu "General Haan" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Ališauskas Kazys, Rimkauskas, Marija, Aldona — Chicago, Ill.
Balundis Viktoras — Etna, Pa.
Dreslius Arturas, Viktorija, Stasys — Bennington, Vt.
Galeckas Vincas, Kęstutis — Baltimore, Md.
Gendruolis Jonas — Manterey, Ind.
Grizas Stasys, Magdalena, Danutė, Sigita, Ricardas — Chicago, Ill.
Indrūlėnas Valerijonas — Chicago.
Jakutis Jurgis, Steponas — Fond du Lac, Wisc.
Jančys Aleksandras, Stefanija, Dali-ja, Valentinas — Waukegan, Ill.
Janonis Fulgintas, Vytautas — Ham-milton, Mich.
Janušaitis Algirdas — Oakville, Conn.
Jonušys Povilas — Chicago, Ill.
Juodisius Jonas — Cleveland, Ohio.
Kunge Mykolas — Pittsburgh, Pa.
Milerytė Marcelė — Chicago, Ill.
Narbutienė Kazimiera — St. Paul, Minnesota.
Petruolis Jonas — Kenosha, Wisc.
Plechavičius Norbertas, Konstanci-ja, Mamertas — Avon Lake, Ohio.
Ramanauskas Antanas — Buffalo, NY.
Ramonas Algirdas — Chicago, Ill.
Ripskis Antanas, Marija, Kazys, Al-gis — Boyertown, Pa.
Saudzis Vincas, Liucija — New York.
Saulys Balys, Marija, Gintautas, Al-gis — Baltimore, Md.
Seliu Albertas — East Wyckhoff, N. Y.
Senkevičius Vytautas, Gražina, Vy-tautas — Carrollton, Ohio.
Sermukšnis Adolfas, Magdalena, Zig-mas, Aldona, Gėnė, Julius — Wil-son, N. D.
Sernas Adomas, Edita — Chicago, Ill.

Šilingas Daiva, Galinda — Arlington.
Skurvydienė Justina — ----
Starčienka Juozas — Worcester, Mass.
Telkys Emilija, Regina, Zita — Wor-cester, Mass.
Tolevičius Kazys — Allegan, Mich.
Vainekis Juozas — Philadelphia, Pa.
Vaitkus Viktoras, Teresė, Regina, Loreta — Waterbury, Conn.
Vasiliauskas Petras, Anelė, Algis, Vytautas — Chicago, Ill.

Greetings and Best Wishes to Our Friends

HUTH OIL SERVICE

2890 East 83rd St. DI 3234

GREETINGS to Our Friends and Patrons

CHIN'S CHOW MEIN, Inc.

Serving the Finest Chinese Food in Town

3048 St. Clair Ave.

PR 0190

BEST WISHES to Our Friends and Patrons

FIORDALISI FURNITURE CO.

Complete Home Furniture Appliances and Television

SHOP AND SAVE AT OUR STORE

12106 Superior Ave.

GL 3736

GREETINGS to Our Many Friends and Patrons

TROESCHER INSURANCE AGENCY

1837 Van Buren

GL 1545

East Cleveland, Ohio

MARGUMYNAI

Okeanas ne visiems baisus.

Ne vienas Ameriką pasiekęs keliautojas ilgai su siaubu mini Atlanto bangas ir su tuo susijusius "malonumus". Tačiau ne visiems bangos yra baisios, kai kam jos teikia tik malonumą.

Spauda praneša, kad vienas karo laivų dalinys šio mėnesio pradžioje vandenyno bangose pastebėjo mažą laivelį. Bangos buvo gana didelės, vėjas pūtė 40 mylių per valandą ir pastebėtasis laivelis šokinėjo, kaip popierinis. Tuoj vienas laivas pasuko link to laivelio jo gelbėti...

Prisiartinusio karinio laivo įgula pamatė laivelyje tik vieną žmogų. Kai jam pasiūlė pagalbą, tai jis nustebo ir atsakė, kad jam jokios pagalbos nereikia... Jis prieš du mėnesius išplaukęs iš Gibraltaro ir plaukia į New Yorką. O jei karinis laivas norės padaryti jam malonumą, tai gal sutiktų patelegrafuoti jį "New York Times", kuris skelbia atplaukiančių laivų sąrašus, tokias žinias: pavardė — John Bau, vieta — 200 mylių į rytus nuo New Yorko, greitis — 2 mazgai, laivo vardas — "Atomus"...

ATIDARYTI 8113 METAI

Oglethorpe universiteto Atlantoje, Georgia, administracijos pastato rusų įrengtas taip vadinamas "civilizacijos kapas", kuriame sukruti įvairūs pagrindiniai šio amžiaus civilizacijos daiktai ir įrankiai. Ketverių metų sugaišta daiktus be rankiojant ir juos pagal mokslininkų nurodymus konservuojant. Manoma, kad tie daiktai

sveiki išstovės 6.000 metų. "Kape" sukruta šimtai į mikrofilmas nufotografuotų knygų, muzikos veikalų ir kalbų plokštelės, filmų, projekcijos aparatai, fonografas, rašomoji mašinėlė, radijo, elektros generatorius, siuvamoji mašina ir mikrofonas. Be to, šimtai įvairių mašinų miniatiūrinių modelių ir galybė kasdieninio vartojimo daiktų. Visi daiktai sudėti į tam tikrus indus ir sustatyti metalinėse lentynose. Patalpos granito sienos ir lubos specialiai preperuotos. Pati patalpa nėra didelė, 20 pėdų ilgio ir 10 pėdų pločio (Maždaug 6x3 m.). Duryš nerūdijančio plieno — buvo uždarytos ir užveicuotos 1940 metų gegužės 26 d. Tikslus, kaip vietos aprašymas ir smulkus daiktų sąrašas išverstas į visas žinomas kalbas ir išsiuntinėti viso pasaulio universitetams. Norima, kad kapas nebūtų atidarytas prieš 8113 metus.

Reikia apgailestauti, kad ši patalpa kiek anksti uždaryta ir jau nepatalpintas didžiausias šio amžiaus "stebuklas" — atominė bomba.

VALGYKITE KIRMELES!

Kalifornijos universiteto profesorius vabzdžių tyrinėtojas E. A. Essig šiomis dienomis patarė nenusigąsti vaisiuose ar salotose randamų kirmėlių, jas drąsiai suvalgyti. Mažos kirmėlaitės ir net kai kurie vabzdžiai esą labai maistingi. Juose esą daug angliavandenių, riebalų, proteino ir azoto, bet visai nesą vitaminų.

Profesorius pabrėžė, kad vabzdžiai jau nuo senų senovės

žinomi, kaip maistas. Pavyzdžiui Azijos gyventojų nuo seno valgomi žiogai ir Meksikoje — baltosios spragės.

Belieka neaišku, ar galima kirmėles valgyti penktadieniais.

SENA DAINELĖ

Šiomis dienomis Leipzige įvyko ketvirtas Vokietijos rusų zonas pedagoginis kongresas. Vokiškasis tos zonos švietimo komisaras P. Wandel savo atidarymoj kalboje neužmiršo pagarbinti tėvelį Staliną, kaip "žymiausią tautų mokytoją".

1833 metais septintojo USA prezidento Jacksono vežėjas apsirgo raupais. Kadangi visi tarnai atsisakė ligonį slaugyti ir skubiai išsinešdino iš savo gyvenamųjų kambarių Baltųjų Rūmų trečiajame aukšte, tai pats prezidentas nusikėlė į trečiąjį aukštą ir ten su savo vežėju, atsiskyręs nuo pasaulio, slaugė jį tol, kol tas pasveiko.

Pirmasis USA dviračių fabrikas įsteigtas 1877 metais, Hartforde, Connecticut valstybėje. Tame pačiame mieste 1796 metais buvo atspausdintas A. Simmons parašytas virimo vadovėlis. Tai buvo pirmas tos rūšies knyga Amerikoje.

Seniausias Franklin, N. J., miestelio pastatas yra 1837 metais iš akmenų statytas maldykla. Pirmiausia ji priklausė baptistams. Vėliau ji atiteko metodistams, o dar vėliau — presbiterionams. Šiandien joje įrengta sinagoga.

GREETINGS to My Friends

Wilbur C. Walker
Councilman Ward 4

Now a Candidate for
COUNCIL of WARD 3

Best Wishes to Our
Friends and Patrons

JOHNNY & PAT
Texaco Service Station

We Give
the Finest Service in Town
6029 Superior Ave. EN 9563

Greetings to all
the Lithuanian People

Forest City
TRAILER SALES Co.

11635 Euclid Ave. CE 2689

Best Wishes to My
Many Friends

H. W. BORGSTEADT

35 Years Experience Master
Piano Tuning and Repairs
12805 St. Clair Ave. LI 8407
HILLCREST 1310 J.

GREETINGS

MAYFLOWER
Donut Shop
227 Euclid Ave.

10,000 mylių kelionė

Rašo
J. V. VALICKAS

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Darbininkų miestas

Pachuca miestas vidutinio didumo, namai daugiausiai trijų aukštų, iš trijų šonų kalnai, pats miestas lygiam slėny, iš dalies pašlaitėse. Palyginus, gana švarus.

Bet ištaigingų viešbučių ir restoranų čia nėra. Ko daug, tai paprastų karciamėlių...

Pasirodo, turistai čia retai užsuka, tik iš bėdos pernaktoti. Dauguma miesto gyventojų — netoliese esančių sidabro kasyklų darbininkai. Uždirba jie gerai, išgeria mėgstamą, bet didelio smulkės puošnumo nieško...

Todėl mieste ir nėra tų pramatinųjų...

Jau buvo beveik priešpėtis, kai apleidau šį nuosąly miestą ir pasileidau pagaliau į pačią Meksikos sostinę, ligi kurios buvo likę tik apie 100 kilometrų.

Pagaliau sostinė!

Išvažiavus iš Pachuca miesto, greit pasibaigė ir tie gerokai pavarginę kalnai. Prasidėjo graži lyguma ir tiesus, kaip styga, kelias — tik spausk!

Apie 25 kilometrų teko važiuoti šalia geležinkelio ir pasitaikė palenktyniauti su traukiniu. Garvežys žymiai mažesnis ir trumpesnis, negu Amerikos traukinys. Dauge su juo važiuojant automobilio rodiklis rodo 60 mylių per valandą greitį. Taigi nesunku buvo kiek paspaudus, traukinį ir pralenkti. O traukinys, atrodo, ne labai galėtų daugiau išspausiti, nes eina kriokdamas ir ugnim spiaudydamas. Ir vagonai atrodo trumpesni už amerikinius. Iš visko atrodo, kad traukinys Meksikoje menkiausiai įrengtas, negu pas mus.

Štai jau ir Meksikos sostinės pirmieji namai pasirodo. Tai dar tik priemiestis. Girdėjau, kad šiame mieste gyvena apie du milijonai žmonių.

Rūpi paskubėti, greičiau pasiekti sostinę, bet štai dar viena kliūtis: pasirodo, reikia perkopti dar vieną "kalnelį"! O tas "kalnelis" pareikalavo net pirmą bėgį įsijungti! Aukštas ir status. Užtat nuo jo viršūnės gali kaip ant delno matyti visą Meksikos sostinę, kuri oficialiai vadinasi Mexico, District Federal, bet šiaip jau yra priprasta vadinti tiesiog — Mexico City.

Miestą nuo senų laikų juosia akmeninė tvora ir įvažiuoti į miestą galima tik pro milžiniškus vartus, prie kurių iš abiejų pusių stovi didžiulės indėnų — actekų statulos. Tai sudaro ypatingą nuotaiką — pajunti senosios šio krašto kultūros dvelkimą...

Dvaras mieste

Iš anksto turėjau rekomendacijų sustoti ne pačiame mieste, o taip vadinamame Guadalupe dvare. Turėjau nusibraizęs ir planą, kaip į jį pakliūti, bet kad galėčiau į jį pasižūrėti, reikėjo sustoti. O kai tik sustojau, tai ir apspito mane visoki vaikėzai ir suaugę — vis su pasiūlymais: viešbučių, prekių...

Ir ko tik jie neturėjo! Gėlių, bulkių, paklodžių, rankšluosčių, tabokinų... Bematant apie automobilį susidarė "kermošius". Pastebėjau, kad kainos čia dar geru trečdaliu pigesnės, negu Monterrey, nors prekės nei kiek ne blogesnės. Bet aš jų pasiūlymais nesinaudojau, o tik sužinojau kelią į Guadalupe dvarą.

To dvaro savininkas yra H. Ruiz Sandoval. Dvaras tas ištikrųjų tik kadaise yra dvaru buvęs. Dabar tai yra miesto dalis, tiesa, apie kokius 4 kilometrų

nuo centro, bet vistiek jau beveik nieko dvariško čia nebėlikę, išskyrus vardą. Dabar čia namai, gatvės — miestas, kaip reikia. Tik pats centrelis tebevaldomas paties Sandoval. Čia jis ir yra sukūręs savotišką rojų keliauninkams.

Tas centrelis aptvertas aukšta mūro tvora, apsidintas medžiais, viduj du gražūs parkai svečiams, apie 20 namelių, prie kiekvieno namelio garažas, skaitytkla, kavinė, pašto agentūra... Žodžiu sakant — yra visas, kas čia apsiuostusiam keliauninkui gali būti reikalinga ir malonu. Ypatinai puiki kavinė — kita tokia į Meksiką sunku būtų surasti. — tai, galima sakyti, tikras muziejus!

Išsikėlėjęs su Sandoval, patyriau, kad jaunas būdamas jis yra buvęs žurnalistas, todėl ir dabar didelę jo svecių dalis yra spaudos žmonės. Prasitariau jam, kad ir aš ne visai svetimas toji srity ir kad rengiuos rašyti įspūdžius iš kelionės po Meksiką. Todėl klausiau jo patarimo, ką reiktų šiame mieste aplankyti, pamatyti.

Pirmąjį eilę jis man patarė aplankyti Baziliką, čia vadinamą Guadalupe Shrine, kuri iš čia pat buvo matoma pro langą.

Rytojaus dieną tą jo patarimą ir įvykdžiau.

Pasaka apie Baziliką

Bazilika pastatyta ant aukšto kalno ir iš toli matyti. Pakalnėje yra dar dvi mažesnės bažnyčėlės, o aplink nemažas miestelis, vadinamas Villa de Guadalupe, nors jis yra Mexico City ribose.

Bazilika atrodo tiesiog milžiniška ir joje be vadovo ne taip jau būtų lengva susigaudyti, ko joje kur ieškoti. Todėl, kai tik pamačiau turistų būrelį, kurį vedžiojo vadovas, viską aiškindamas, tai nieko nelaukdamas prisiliejau prie to būrelio.

Čia ir išgirdau gražią pasaką apie tos katedros įkūrimą.

Pastatyta ta katedra šešiolik-tame šimtmečiu, taigi maždaug prieš ketvertą šimtų metų...

Pasakoja, kad 1531 metais vienas indėnas, vos tik apsikrikštijęs ir gavęs vardą Juan Diego, ešes pro tą vietą, kur dabar katedra stovi, ir jam čia apsirėikšusi Dievo Motina. Ji ta indėnui pasakiusi:

— Nueik pas vyskupą ir prašyk, kad šioj vietoj pastatytų koplyčią.

Kelis kartus Juan Diego lankėsi pas vyskupą Fray Juan de Zumarraga, bet šis netikėjo indėno, kad ir krikštyto, pasakojimui ir nenorėjo nei kalbėtis.

Bet kai indėnas galų gale vyskupui įkyrėjo, tai vyskupas pasakė:

— Atnešk man tikrą įrodymą, kad mateisi su Dievo Motina, tada pasikalbėsime.

Vargšas indėnas vėl grįžo į tą pačią vietą ir galvoja nusi-minęs, ką gi jam daryti...

Ir štai Dievo Motina vėl jam pasirodė. Tada indėnas pasipa-sakojo, ko reikalauja vyskupas.

— Užlipk į kalno viršūnę, priskink tenai rožių ir nunešk vyskupui, — atsakė Dievo Motina.

Toje kalno viršūnėje išviso niekas neaugo, o jau apie rot-žes ir kalbos negalėjo būti. Išvis so tai buvęs laikas, kada rožės nežydi.

Indėnas vis dėlto, paklausęs, užlipo ant kalno. Ir labai nudžiugo pamatęs tenai puikų žydintį rožių krūmą.

Priskynė indėnas rožių, su-sidėjo jas į skverną ir neša vyskupui, kaip įrodymą.

Vyskupo tarnai, pamatę, kad indėnas kažką nešasi, nenorėjo

leisti pas vyskupą, reikalavo, kad pirma jiems parodytų, ką jis neša. Indėnas atidengė skverną ir vėl nustebo ir nusiminė. Jo-kių rožių skverne nebebuvo... Bet vis dėlto buvo gana nuosta-bus dalykas: ant skverno buvo atsispaukę rožių žiedų paveiks-lai...

Tarnai nusprendė vis dėlto in-dėną leisti pas vyskupą — tegu papasakoja, kaip jam tie rožių paveikslai skverne atsirado.

Ir štai, kai tik indėnas, tarnų lydimas įėjo pas vyskupą ir atidengė skverną, pasirodė tikrai nuostabus dalykas: skvernas vėl buvo pilnas gražiausių, rodos, prieš keletą minučių skintų ro-žių...

O kai rožės paėmė ir padavė vyskupui, tai skverne pasiliko jau nebe rožių, o pačios Dievo Motinos paveikslas.

Tada vyskupas ir visi kiti įtikėjo, kad tikrai Dievo Motina tam indėnui pasirodė. Netrukus pasirodymo vietoj pastatė koply-čią, o vėliau buvo pastatyta ši bazilika, pavadinta "Santa Ma-ria Guadalupe".

Graži pasaka apie bazilikos atsiradimą, bet ta bazilika ir verta gražios pasakos, nes ir ji pati yra graži, kaip pasaka...

Kur bažnyčia, ten ir turgus...

Pakalnėje, bazilikos aplinkoj "sutūpusiam" miestelyje bene žymiasią vietą užima didžiulis pastatas, kuriame susimetę vi-soki "karabelnykai" daro puikų biznį. Ne tik tame pastate, bet ir gatvėse aplink baziliką knibž-da nesuskaitoma daugybė vi-sokiųjų "škaplierninkų" ir ki-tokių vertelgų, nuo kurių šauks-mo nors ausis užsikimšk.

Čia gatvėse tau lenda į akis fotografai, muzikantai ir "štu-koriai" — visi "už mažą atlygi-nimą" siūlo tau visokių patar-navimų ir malonumų.

Nori — gali gauti tarpduonį, o jei nori, tai čia pat bematant tau ir visą aviną iškeps... Jei tik mokėsi pinigą — čia tau per 5 minutes gatvėj visą restora-ną pastatys, stalus apkraus val-giais ir gėrimais...

Taigi, pasirodo, kad visur taip yra — aplink bažnyčią buriasi smulkūs pirkliai ir bažnyčios šešėlis duoda jiems geriausias sąlygas uždarbiauti. Ištikrųjų, kas gi čia ateitų į tą turgų, jei čia nebūtų tos garsios bazilikos, kurios aplankyti užsuka tiek daug keliauninkų...

(Bus daugiau)

BEST WISHES
to Our Many Friends

FEINBERG'S DRESS SHOP

2040 East 105th St.

RA 4021

BEST WISHES
to My Friends
SIDORAK SINCLAIR SERVICE
STATION

We give the finest Service in Town
1511 Warren Rd. at Franklin Ave. LA 9773

GREETINGS AND BEST WISHES
to Our Friends and Patrons
DAN'S AUTO SERVICE

DAN. KUS — MANAGER
General Auto Repairing — All Work Guaranteed
4268 East 71st St. BR 5687

BEST WISHES
to My Many Friends

MARIE L. MCGINTY
GENERAL INSURANCE

710 Union Commerce CH 4534

Gelatine Salad Goes "Plop"

Miss Louise Winslow, home economist who explains and demonstrates over television station WNBK how to make good things to eat, gave viewers of a recent program a little-known tip on how to remove a gelatine salad from the mold.

Just hold the mold for ten seconds in warm water, remove, and after placing a service plate on top of the mold, turn both upside down and shake until a "plop" signals that the salad has dropped smooth and intact onto the service plate. Miss Winslow's program, "Through the Kitchen Window," is telecast on Channel 4 every Tuesday and Thursday at 2 p. m. from the specially-built television studios in the East Ohio Gas Building in Cleveland.

Following is the recipe and directions for Miss Winslow's "King's Crown Salad":

KING'S CROWN GELATINE SALAD

Gelatine 1 envelope	Sliced radishes 1 cup
Cold water ½ cup	Diced cucumbers 1 cup
Hot water 1 cup	Sliced scallions ½ cup
Sugar 2 tbs.	Cottage cheese 1 pint
Salt ½ tsp.	Cream cheese 2 packages
Lemon juice ¼ cup	Tomato soup (condensed) ¼ cup

Soak gelatine in cold water 10 minutes. Add hot water; stir until completely dissolved. Add sugar, salt, lemon juice. Mix well and cool to sirupy stage. Add cucumbers, radishes, and scallions. Place sliced cucumbers on bottom of ring mold and pour in gelatine mixture. Chill until firm. Unmold on service plate. Fill center with cottage cheese and decorate mold with cream cheese blended with tomato soup. Garnish with parsley, watercress or chlicory.